

דְּרַבִּי: לֹד מְשֻׁנָּה רַגְלֵי בְּאֵילֹת וְעַל בְּמַתִּי יַעֲמִידֵנִי: לֵה מְלַמֵּד יָדֵי לְמַלְחָמָה
וְנִחַתָּה קִשְׁתְּ נַחוּשָׁה זְרוּעֵתַי: לו וְתַתֵּן לִי מִגֵּן וְשִׁעָךְ וַיְמַיְנֶךָ תִּסְעָרֵנִי וְעִנְיֹתֶךָ
תִּרְבֵּנִי: לו תִּרְחִיב צַעְדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעְדֵי קַרְסְלֵי: לה אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי וְאֲשִׁינָם וְלֹא
אֲשׁוּב עַד בְּלוֹתָם: לש אֲמַחֲצֵם וְלֹא יִבְלוּ קוּם יִפְלוּ תַחַת רַגְלֵי: מ וְתִאֲזַרְנִי חֵיל

— זוהר תהלים —

שִׁמְצָא הַדְּמוּת הַהִיא בְּצִיּוֹר שְׁלֵם כְּרֹאֵי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בֵּא רְאָה, כַּמָּה גְדוּלִים הֵם
מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי
הָאֲמֻנּוֹת וְהַצִּיּוֹר שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּמוֹ
הָעוֹלָם, וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנָג זְוֹנָגִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֹאֵי לוֹ, וְהוּא צִיר אֶת דְּמוּתָם טָרֵם בּוֹאֵם
לְעוֹלָם. בֵּא רְאָה, שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם, וְכִי סֵפֶר הָיָה לוֹ?
אֵלָּא פִּרְשׁוּהָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה
לְאָדָם הִרְאִישׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'. אִיךָ
הִרְאָה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרְאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם כְּמִי שֶׁרוֹאֶה
בְּחֻמָּה מֵה יָבֵא לְעוֹלָם - לֹא כֵן, אֵלָּא
רְאָה בְּעֵינַי אֶת כָּלֵם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁעֲתִידִים לְעֻמַּד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת כָּלֵם הוּא
רְאָה בְּעֵינַי. מָה הֵטַעַם? מִשׁוּם שְׁמִיּוּם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַעֲתִידוֹת
לְעֻמַּד בְּבִנְיַי הָאָדָם, כֵּלָן עוֹמְדוֹת לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת מִמֶּשׁ
שֶׁעֲתִידוֹת לְעֻמַּד בָּהּ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר שִׁיּוּצָאִים
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל הַנִּפְשׁוֹת עוֹלוֹת,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוּת אַחֲרֵת
לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
מִשׁוּם כֵּן כָּלֵם עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרְאָה אוֹתָם
אָדָם הִרְאִישׁוֹן בְּעֵינַי. וְאִם תֹּאמַר, שֶׁאַחַר
שֶׁרְאָה אוֹתָם לֹא עֻמְדוֹ בְּקִיּוּמָם - בֵּא

וּמִי צוֹר' וּגו'. דוֹד הַמְּלֶךְ אָמַר אֶת הַפְּסוּק
הַזֶּה, כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' - מִי הוּא
הַשְּׁלִיט אוֹ הַמְּמַנֶּה שֶׁיְּכוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר
מִבְּלַעֲדֵי ה'? אֵלָּא מִי שֶׁהַצִּטּוּחַ מֵעַם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שֶׁכָּלֵם אֵינִן
עוֹמְדִים בְּרִשְׁוֹתָם וְלֹא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת
דְּבַר. וּמִי צוֹר - וּמִי הוּא הַתְּקִיף שֶׁיְּכוֹל
לַעֲשׂוֹת תְּקִיף וּגְבוּרָה מַעֲצָמוֹ מִבְּלַעֲדֵי
אֱלֹהֵינוּ? אֵלָּא כָּלֵם בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יְכוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר, רַק מְרִשׁוֹתוֹ.

דְּבַר אַחַר 'כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל בְּרִשְׁוֹתוֹ,
וְלֹא כְּמִי שֶׁנִּרְאָה בְּמִרְאֵה הַכּוֹכָבִים
וְהַמְּזֻלוֹת, שֶׁכָּלֵם מְרִאִים דְּבַר, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַחְלִיפוֹ לְגוֹן אַחַר. וּמִי צוֹר
זוֹלָתִי אֱלֹהֵינוּ, הָרִי פִּרְשׁוּהָ שֶׁאֵינִן צִיר כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא צִיר שְׁלֵם,
עוֹשֶׂה וּמַצִּיר דְּמוּת בְּתוֹךְ דְּמוּת, וּמְשַׁלֵּם
אֶת אוֹתָהּ הַדְּמוּת בְּכֹל תְּקוּנָה, וּמְכַנֵּס בּוֹ
נֶפֶשׁ עֲלִיוֹנָה, שְׁדוּמָה לְתַקְוַת הָעֲלִיּוֹן,
מִשׁוּם כֵּן אֵינִן צִיר כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בֵּא רְאָה, מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁל אָדָם,
כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרֵת תְּשׁוּקָתוֹ לְנִקְבָתוֹ, וּנְקִבָתוֹ
מִתְעוֹרְרֵת אֵלָיו, אִז מִתְחַבְּרִים שְׁנֵיהֶם יַחַד,
וַיּוּצֵא מֵהֶם בֵּן אֶחָד שֶׁכֹּלֵל מִשְׁתֵּי דְמִיּוֹת
כְּאֶחָד, מִשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִיר
אוֹתוֹ בְּצִיּוֹר שֶׁנִּכְלָל מִשְׁנֵיהֶם. וְעַל כֵּן צָרִיךְ
אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּזִמְן הַהוּא, כְּדִי

לְמַלְחָמָה תִּבְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי: מֵאֵיבֵי נְתַתָּה לִי עֶרְפָּה וּמִשְׁנָאֵי אֲצְמִיתֶם: מִבְּיָשׁוּעִי וְאִין מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה: ^{מג} וְאֲשַׁחֲקֶם בַּעֲפָר עַל פְּנֵי רוּחַ בְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֶם: מִדְּתַפְלִטְנִי מְרִיבֵי עִם תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עִם לֹא יִדְעָתִי יַעֲבֹדוּנִי: מִה לְשִׁמְעַע אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי נֶכֶד וּבְלֹד: וַיַּחֲרַגְנִי מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מִזִּי יְהוָה: ^{מז} וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי:

— זוהר תהלים —

צור זולתי אלהינו, מי הציר הטוב שציר [שכולל] הכל [זה עם זה] כמו הקדוש ברוך הוא? דבר אחר כי מי אלוה - זה סוד הדבר, שהרי אל הוא כלל שנכלל מפל הדרגות. ואם תאמר שאל הנה היא דרגה אחרת, משום שכתוב (שם ז) ואל זעם בכל יום? בא ראה, שהרי אין אל מבלעדי ה' שאינו לבדו, ולא נפרד לעולמים, ועל כן כתוב (שמואל ב כב) כי מי אל מבלעדי ה' וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור אינו לבדו, אלא הכל אחד, ככתוב (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים וגו'.

כל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה זוכה להמשיך אותה עמו

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יח, מז): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קסד.)] רבי יצחק ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא, הנה שכניה אצלנו, נתעסק בדברי תורה, שכל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה, זוכה להמשיך אותה עמו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים יח) חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. הפסוק הזה הוא סוד. חי ה', וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא נקרא חי? אלא אפלו

ותראה, כל דברי הקדוש ברוך הוא הם בקיום ועומדים לפניו עד שיוֹרְדִים לעולם. כמו זה כתוב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו'. הרי פרשוה, שכל בני האדם שעתידיים להיות בעולם, כלם נמצאו שם. כאן יש להסתכל, שהרי כתוב את אשר איננו פה וגו', ומשמע אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו שם, משום שכתוב עמנו היום, ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא שלא נראו לעין, משום כך כתוב עמנו היום אף על גב שלא נראו.

ואם תאמר, מה הטעם לא נראו כאן כמו שנראו לאדם הראשון שראה אותם עין בעין, והרי כאן ראו יותר? אלא כאן, כשנתנה תורה לישראל, מראה אחר ודרגות עליונות. היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ומשום כך ראו את הכבוד העליון של הקדוש ברוך הוא לבדו ולא מאחר. ועל כן, כל בני האדם שעתידיים לעמד בעולם, כלם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא באותן הדמיות ממש שעתידיים לעמד בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך, מה הטעם? משום שדמות אחרת עליונה היתה כזה, ומשום כך כתוב (שם יח) ומי

מה האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתתי: מט מפלטי מאיבי אף מן קמי תרומני מאיש חמס תצילני: נ על בן אודך בגוים יהונא וילשמך אומרה: נא (מגדל) מגדיל ישועות מלבו ועשה חסד למשיחו לרוד ולרעו עד עולם:

זוהר תהלים

על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה (יה, ט):
 [זוהר שמות פ' יתרו (ד ט"ו)] וישמע יתרו וגו'. פתח ואמר (תהלים יח) 'על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה'. דוד המלך אמר את זה ברוח הקדש בשעה שראה שכבוד הקדוש ברוך הוא לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם, אלא מצד שאר העמים. ואם תאמר, הרי הקדוש ברוך הוא לא מתכבד בעולם אלא משום ישראל - כך זה ודאי, שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר, אבל כששאר העמים באים ומודים לו בשעבוד הכבוד של הקדוש ברוך הוא, אז נוסף יסוד הנר ומתחזק על כל מעשיו בחבור אחד, ושולט הקדוש ברוך הוא לבדו מעלה ומטה. כמו זה כל העולם, אימה ופחד נפל עליהם מלפני הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יתרו, שהוא כמר עליון של כל יתר האלילים, אז התחזק ושלט כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל. משום שכל העולם, כששמעו שמע גבורתו של הקדוש ברוך הוא, זעו. וכלם היו מסתכלים ביתרו שהוא חכם וממנה גדול של כל אלילי העולם. כיון שראו שהוא בא ועובד לקדוש ברוך הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, אז כלם התרחקו מעבודותיהם וידעו שאין בהם ממש, ואז התכבד כבוד השם הקדוש של הקדוש ברוך הוא בכל הצדדים. ולכן נרשמה פרשה זו בתורה, וראשית הפרשה היה בו, ביתרו.

צדיק גמור, הוא נקרא חי, שהרי חי - צדיק הוא למעלה וצדיק הוא למטה. למעלה הקדוש ברוך הוא נקרא חי - למטה הצדיק נקרא חי, שכתוב (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי. למה נקרא חי? משום שהוא צדיק, שהרי צדיק נקרא חי, חי העולמים. וברוך צורי - הכל אחד. חי וברוך - שלא נפרדים זה מזה. שכאשר מתחברים יחד נקרא באר מים חיים. זה נובע החוצה, וזה מתמלא ממנו. וירום אלוהי ישעי - זה העולם העליון, שהוא רם ונשא, רם על הכל, שהרי ממנו יוצא הכל, [מקור שלא 190טק] וכל הנביעה שנובע למלא הבאר כראוי, ומשם מתברכת להאיר לכל אותם שלמטה. וכשמתמלאת [זו] הכל כראוי, אז וירום אלוהי ישעי.

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יה, ט): [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצ"ג)] רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) 'חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי'. אלוהי כתוב בוי"ו. הפסוק הזה יש להתבונן בו, חי ה' - זה חי, צדיק יסוד העולם, שנקרא חי העולמים. וברוך צורי - זהו שכתוב (שם קמד) ברוך ה' צורי, וזה העולם שמתקים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בנאו זה שמים, כמו שנאמר (שם קטז) השמים שמים לה'. יתרו כבד כבוד ה'

יט א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחכמה

השמים מספרים וגו' (יט, ב): [שימוש תהלים לפרק יט] זה המזמור הוא טוב למאן דאית ביה רוח רעה אמור אותו ז"פ והוא יברח ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השמים", י' מן "גואלי". ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י השם הגדול הגבור והנורא שתבריח (מפלוגי) זה רוח רעה. כתוב אותו ותלהו עליו. - ועוד למקשה לילד קח עפר מפרשת דרכים וכתוב בו עד "והוא כחתן יוצא", ושים על כריסה וכשתלד תסירהו מיד ואמור אותו ז' פעמים. ועוד לפתיחת הלב טהר עצמך וקח כוס יין ודבש ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י שתפתח לבי או לב (פלוגי) בתורתך ובכל חכמה שלא ישכח לעולם מה שילמוד אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

— זוהר תהלים —

הַכִּנָּה לַחֲפַת הַקֶּבֶ"ה עִם כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה
הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הַרְקִיעַ (יט, ב): [זוהר -
הקדמת 99 זוהר (דף ת.נ)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא
יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה שֶׁהַפְּלָה
מִתְחַבֵּרַת בְּבַעֲלָהּ. שְׁשֻׁנֵינוּ, כָּל אוֹתָם
הַחֲבָרִים בְּנֵי הַיֵּכֶל הַפְּלָה, הַצְּטֻרְכוּ בְּאוֹתוֹ
לִילָה שֶׁהַפְּלָה עֲתִידָה לְהִיּוֹת לְמַחֲרַת
בַּתּוֹךְ הַחֲפָה עִם בַּעֲלָהּ לְהִיּוֹת עִמָּה כָּל
אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְלִשְׁמַח עִמָּה בַּתְּקוּנָהּ
שֶׁהִיא מִתְתַקְּנַת לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה, מִתּוֹרָה
לְנַבְיָאִים, וּמַנְבִּיאִים לְכַתּוּבִים, וּבִדְרָשׁוֹת
הַפְּסוּקִים וּבְסוּדוֹת הַחֲכָמָה, בְּגִלְל שְׁאֵלוֹ
הֵם תְּקוּנָהּ וְתַכְשִׁיטָהּ, וְהִיא וְעִלְמוּתָהּ
נִכְנָסֶת וְעוֹמְדַת עַל רְאִישֶׁיהֶם וּמִתְתַקְּנַת
בָּהֶם, וְשִׁמְחָה בָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְלִמְחַרְתָּ לֹא נִכְנָסֶת לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתָּם.
וְאֵלֶּה נִקְרָאִים בְּנֵי הַחֲפָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנָסֶת
לַחֲפָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עֲלֵיהֶם
וּמְבַרְךְ אוֹתָם, וּמַעֲטֵר אוֹתָם בַּעֲטֻרַת
הַפְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

וְהִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל הַחֲבָרִים מְרַנְּנִים
בְּרִנַּת הַתּוֹרָה וּמְחַדְשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, וְהִיא שְׁמַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְכָל שְׂאֵר הַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְכֶם, בְּגִלְל שְׁמַחַר
לֹא תִכְנַס הַפְּלָה לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתְּכֶם.
בְּגִלְל שְׁכַלְם שְׁמַתְקַנִּים תְּקוּנָהּ בְּלִילָה
הַזֶּה וּשְׁמַחִים בָּהּ, כָּלֶם יִהְיוּ רְשׁוּמִים
וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַזְּכוּרֹנוֹת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבַרְכְּכֶם בְּשִׁבְעֵים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל
עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
(תהלים יט) 'הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'.
פְּסוּקַת זֶה הִרִי הַעֲמֻדָנוּהוּ. אָבָל בְּזִמְן זֶה
שֶׁהַפְּלָה מִתְעוֹרְרַת לְהַכְנִס לַחֲפָה, לְמַחֲרַת
מִתְתַקְּנַת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטָהּ יַחַד עִם
הַחֲבָרִים שְׁשֻׁמְחוּ עִמָּה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְהִיא שְׁמַחָה אִתָּם. וְלִמְחַרְתָּ כְּמָה
אוּכְלוּסִים, צְבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חִילוֹת
וּמַחְנוֹת אִתָּה, וְהִיא וְכָלֶם מְחַכִּים לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתְּקַנּוּ אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. כִּיּוֹן
שֶׁמִּתְחַבֵּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאֶה אֶת בַּעֲלָהּ,
מֵה כְּתוּב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל.

הַרְקִיעַ: ג יום ליום יביע אָמַר וְלִילָה לְלִילָה יַחֲזֶה דַעַת: ד אין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם: ה בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְל מְלִיחָם לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶחָל בָּהֶם: ו וְהוּא בְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ יִשִּׁישׁ בְּגִבּוֹר לְרוּיִן אַרְחָ: ז מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֶתֶן שֶׁנִּכְנַס לַחֶפֶה. מִסְפָּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסְּפִיר שֶׁמְאִיר וְזוֹהֵר מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד כֹּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שֶׁכְּתוּב (תהלים ו) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְכַעַת כְּשֶׁהָרִי נִכְנַסֶּת לַחֶפֶה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אֹרֶךְ עַל אֹרֶךְ. שְׁלֹטוֹן עַל שְׁלֹטוֹן. וְאֵז בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנָס לַחֶפֶה וּבָא וּמְאִיר לָהּ, כֹּל אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כֹּלָם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יְדִיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכֹּלָה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יְדִיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנֵהוּ, זֶה בְּרִית הַקְּדִמָּה שֶׁחֲתוּמָהּ בְּכֹשֶׁר בֶּן הָאָדָם.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ: ה' תּוֹרַת יְהוָה: תְּמִימָה מְשִׁיבַת
נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה: נֶאֱמָנָה מִחֲבִימַת פֶּתִי: ט פִּקְוֵי יְהוָה: יִשְׂרָיִם
מִשְׁמַחֵי לֵב מִצּוֹת יְהוָה: כָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: י יִרְאֵת יְהוָה: מְהוֹרָה

זוהר תהלים

זוה בזה, כדי להיות אחד. ולכן ממחרים
זה בזה אותו אמר, שליט עליון, להיות
הכל אחד. וכשכל זה נשפע ונמשך
לרקיע הזה, אז הוא משקה ומאיר למטה,
לכבוד אל הזה, לעשות תולדות בדיוקן
אותם השמים שמאירים לאתו כבוד אל.

(זוהר שכתוב)

יְיָ יֵלֵךְ לְלִילָה יְחִיָּה דַעַת' - מְרַכְבֹּתֶיהָ (יז)
ליו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶא, וְכֵלֵן נִקְרְאוֹת
לילות, כמו שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לילות
יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרְאֵת
יָמִים, יוֹם לְיוֹם. מְרַכְבָּה תַּחְתּוֹנָה נִקְרְאֵת
לילות, לִילָה לְלִילָה. יְחִיָּה דַעַת. יְחִיָּה -
יְחִיָּה. יְחִיָּה תּוֹלְדוֹת, שֶׁהֵם (בהם) שְׁמַיִם.
וְאֵם תֵּאמֶר, יְחִיָּה לֹא יְחִיָּה - בֵּא וְרֵא, אֶת
כְּתוּב (בראשית ג) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
חַוָּה, כִּי הִיא הָיְתָה אִם כָּל חַי. חַוָּה וְחַיָּה
בְּמֵלֶה אַחַת עוֹלָיִם. וְעַל שֶׁהִסְתַּלְקָה (זח)
הִסְתַּלְקָה) ' וְנִכְנְסָה ו', שֶׁהוּא כְּרֵאוֹ, שֶׁהָיָה
ו' הוּא חַיִּים וְדָא, וְעַל זֶה חַוָּה וְחַיָּה, ' (קטגה נוטלת)
נוטלת חַיִּים מו'. אֵף כָּאֵן יְחִיָּה - יְחִיָּה. דַעַת - זֶהוּ סוּד הַשְּׁמַיִם. מֵה שְׁמַיִם
שֶׁשָּׁה צְדָדִים, אֵף כָּאֵן שֶׁשָּׁה צְדָדִים בְּאוֹתָן
תּוֹלְדוֹת שְׁיַחֲיָה כְּמוֹ שְׁלוֹ. וְלִכְּן יוֹם לְיוֹם
נִכְלָל בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה - אִמְר'. וְלִילָה
לְלִילָה - בְּסוּד שֶׁל הַזְּכָר שְׁמַאִיר לָהּ,
שֶׁהוּא שְׁמוֹ (שמים), דַעַת. וּמְשׁוֹם שְׁאִמְר'
הַזֶּה הוּא סוּד עֲלִיּוֹן, וְלֹא כִשְׁאֵר הָאִמְרוֹת,

שְׁמַאִיר וְנוֹצֵץ בְּהַתְנוּצְצוֹת מְכַל הַצְּדָדִים.
וְהַרְקִיעַ הַזֶּה מְשַׁפֵּיעַ לוֹ בְּמִשְׁכָּה שֶׁל
אֶהְבָּה וְתִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקֵאת הַשְּׁמַחָה
לְעָרֵב שֶׁבֵּת. וְכִשְׁשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַטֵּל
שֶׁל הַבְּדִלָח, הַכֹּל (שופע) מְלֹא וְשֵׁלֵם
בְּאוֹתִיּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ
דְרָךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה. יוֹם לְיוֹם -
יוֹם לְיוֹם וְטַבַּעַת לְטַבַּעַת. עַכְשָׁו מְדַבֵּר
הַכְּתוּב בְּדֶרֶךְ פְּרָט אֵיךְ הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים
וּמִתְקַנְיִם בְּסַפִּירִיּוֹת וּבְהַתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה
לְכָבוֹד הַזֶּה, וְאֵיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ שֶׁפַע שֶׁל טַל עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יוֹם
לְיוֹם יִבִיעַ אִמְר'. יוֹם לְיוֹם וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה,
יְחִיָּה (אוחז) לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וְלְהָאִיר זֶה מִזֶּה
מְאוֹתָה סַפִּירִיּוֹת שְׁנוּצְצִים וּמְאִירִים
הַשְּׁמַיִם לְכָבוֹד הַזֶּה. יִבִיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מִבַּע אֶתְעַבֵּד וְגו'. מְמַהֲרִים לְהָאִיר זֶה מִזֶּה
וְלְהַתְנוּצֵץ זֶה מִזֶּה מְאוֹתוֹ סַפִּירִיּוֹת
וְהַתְנוּצְצוֹת.

אִמְר' - כָּלֵל שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁבִילִים
שְׁיוּצָאִים מֵאֵב וְאֵם, וְאוֹתוֹ רֵאשׁ
שְׁיוּצָא מֵהֵם, שֶׁהוּא בֵּן בְּכוֹר. אֶלֶף - אָבָא.
וְכִשְׁהוּא עוֹלָה וְיוֹרֵד, מִתְחַבֵּר מ' עִם א',
וְהִיא אֵם. ו' - רֵאשׁ הַבְּכוֹר. כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר
כָּל הָאוֹתִיּוֹת - אִמְר'. זֶה אוֹר שֶׁל אָב וְאֵם
וְהַבֵּן הַבְּכוֹר, וּמְאִירִים זֶה בְּזֶה בְּחִבּוּר
אֶחָד. שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת. וְלִכְּן הַכֹּל נִכְלָל

עֲזַמְרַת לְעַד מִשְׁפְּטֵי יְהוָה אֱמֶת צְדָקוֹ יַחֲדוּ: יֵא הִנְחִמְדִּים מִזְהָב וּמִפִּז

זוהר תהלים

ותְשׁוּקָה שֶׁל הַכֶּלֶה (של כלם) לְתַת לָהּ אוֹצְרוֹת וּמִתְנֹת, וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ.

מִי זֶה חֶפְתּוֹ? זֶה עֵדֵן. וְסוּד זֶה - (כְּרֵאשִׁית ב) וְנִהְרָה יֵצֵא מֵעֵדֵן. עֵדֵן זֹהֵי חֶפְהָ שְׁמִכְסָה עַל הַכֵּל. יֵשִׁישׁ כְּגִבּוֹר. יֵשִׁישׁ - מֵצַד שֶׁל אֹרֶךְ רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִמְצָא בּוֹ דִין כֶּלֶל. כְּגִבּוֹר - מֵצַד הַגְּבֹרָה. וְאַף עַל פִּי שְׁגִבּוּרָה הִיא דִין שֶׁלֵם, כְּתוּב כְּגִבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר. מִשׁוּם שְׁמִמְתִּיק דִּין בְּחֶסֶד וְנוֹטֵל הַכֵּל כְּאַחַד, בְּתִשׁוּקָה וְרִצּוֹן שֶׁלֵם. וְכֵן זֶה - לְרוּץ אֲרַח, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרֹךְ, לְהַשְׁקוֹת וּלְהַשְׁלִים אֶת אֹרֶךְ הַלְּבָנָה בְּכֹל הַצְּדָדִים, וְלִפְתַּח בַּהּ דְּרֹךְ לְהֵאִיר לְמִטָּה.

'מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ' - מִסּוּף אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁאִמְרָנוּ הוּא מוֹצֵיא, מִשׁוּם שְׁבִסִּיּוֹם הַגּוֹף הוּא מוֹצֵיא, וּבְאוֹתוֹ מְקוּם נֶכֶד בֵּין הַזְּכָר לְנִקְבָּה. וְזֶהוּ שְׁכֵתוּב (רברים ד) וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצְהָ הַשָּׁמַיִם. קִצְהָ הַשָּׁמַיִם - זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן. וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם - זֶה (המלך ש) הַשְּׁלוֹם שֶׁלּוֹ. כְּמוֹ שֶׁזֶּה נוֹטֵל אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְכֹלָם בּוֹ, אֵף זֶה כֶּף, נוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת וְהוּא יוֹצֵא מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם.

'וְתִקְוַפְתּוֹ' - שְׂסוּבָב (שֶׁהַלְּבָנָה) בְּכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים (הַסְפִּירוֹת) הַקְּדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים לְהֵאִיר וּלְהִיּוֹת מְשֻׁקִים וּלְהַתְנוּצֵץ מִמֶּנּוּ. וְאֵין נִסְתָּר - אֵין מִי שְׁמִכְסָה מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, שֶׁהֵרִי כֹלָם הוּא מֵאִיר בְּכֹל אֶחָד, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאשִׁי

חֹזֵר עָלָיו הַפְּסוּק וְאָמַר, אֵין אִמְרָ וְאֵין דְּבָרִים, כְּשֶׁאֵר אֲמִירוֹת הָעוֹלָם. אֲלֵא הָאִמְרָ הַזֶּה הוּא סוּד עֲלִיוֹן בְּדִרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שֶׁאֵין שָׁם אֲמִירוֹת וּדְבָרִים, וְלֹא נִשְׁמָעוּ כְּשֶׁאֵר הַדְּרָגוֹת שֶׁהֵן סוּד הָאֲמוּנָה, שֶׁהֵן קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע. אֲבָל אֵלֵהּ לֹא נִשְׁמָעוּ לְעוֹלָמִים, וְזֶהוּ שְׁכֵתוּב בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם.

אֲבָל בְּכָל הָאֲרָץ יֵצֵא קִנּוּם, אֵף עַל גַּב שֶׁהֵם נִסְתָּרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ לְעוֹלָמִים, הַשִּׁפְעָה וְהַמְשִׁיכָה שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁךְ וְשׁוֹפֵעַ לְמִטָּה. וּמִשׁוּם אוֹתָהּ מְשִׁיכָה יֵשׁ לָנוּ אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן בְּנֵי הָעוֹלָם מְדַבְּרִים סוּד אֲמוּנוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת כְּאֵלוֹ נִתְגַּלוּ וְלֹא הָיוּ נִסְתָּרִים וְגִנּוּזִים. וְזֶהוּ וּבִקְצֵה תְּכַל מְלִיָּהֶם - מֵרֵאשִׁת הָעוֹלָם עַד סוּף הָעוֹלָם מְדַבְּרִים אוֹתָם חֲכָמֵי הַלֵּב בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת גִּנּוּזוֹת, אֵף עַל גַּב שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ. אֲבָל בְּמָה הֵם נוֹדְעִים? מִשׁוּם שֶׁלְשִׁמְשׁ שָׁם אֵהֵל בָּהֶם. מִשׁוּם הַשִּׁמְשׁ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְשַׁכֵּן מֵאוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, וְהוּא אֹרֶךְ שְׁנוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת הַגִּנּוּזִים וְאוֹתָהּ מְשִׁיכָה שֶׁלָּהֶם, וּבִגְלָלוֹ נִרְאִית הָאֲמוּנָה בְּכָל הָעוֹלָם. מִי שְׁנוֹטֵל אֶת הַשִּׁמְשׁ, כְּמִי שְׁנוֹטֵל אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת, מִשׁוּם שֶׁהַשִּׁמְשׁ הוּא אֵהֵל שְׁנִכְלָל בָּהֶם וְנוֹטֵל הַכֵּל, וְהוּא מֵאִיר לְכָל אוֹתָם הַגִּנּוּזִים שֶׁל הָאוֹרוֹת שֶׁלְמִטָּה. וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ - בְּאוֹר וְהַתְנוּצְצוֹת שֶׁל כָּל הָאוֹרוֹת הַגִּנּוּזִים. שְׁכֵלָם בְּתִשׁוּקָה, בְּרִצּוֹן שֶׁלֵם, נוֹתְנִים לוֹ רִצּוֹנָם וְאוֹרָם, כְּמוֹ שֶׁלְחַתָּן יֵשׁ רִצּוֹן

רַב וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: יב גַּם עֲבֹדָה נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֲקֹב רַב: יג שְׂגִיאוֹת מִי יִבִּין מִנְּסֻתוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹן עֲבֹדָה אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוּ

===== זוהר תהלים =====

הַקִּדְשׁ עַל הָאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת וְשִׁלְטוֹן (ושלמות) שֶׁל יוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים (ותקונה שגתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בְּשִׁבִיל סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר בְּאוֹר, וְנוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְאֲזוֹ תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שֶׁבֶת שֶׁל עָרֵב שֶׁבֶת (סוד של שמור כבוד לילה, שהיא תורת ה' תְּמִימָה, תורה שבעל פה, משה קבל תורה מסיני. והרי התעוררו על התורה שבעל פה, שאלו תורה שבכתב, הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש, והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמשביום, ותורת ה'זהעבר שבת) בְּסוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה סודו שלה שבח) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית הַתְּשַׁבְּחוֹת מֵאוֹתָן תְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּד זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטֵל בְּרֵאשׁ וּמַאִיר לְכָל הַשָּׂאֵר. וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נִהַר שְׁיֹצֵא מַעֲדָן, וְזֵהוּ סוּד (תהלים לג) רִנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשׁוֹם שֶׁהִנְהָר הִזָּה כּוֹנֵס וְנוֹטֵל הַכֹּל מְסוּד הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוֹר הַחַיִּים, הַכֹּל כְּרֵאוֹי בְּיוֹם זֶה. וְהַשֶּׁמֶשׁ מִתְקַן לְהַאִיר כְּרֵאוֹי בְּיוֹם הִזָּה. וְאַחַר כֵּן הַלְּבָנָה שֶׁנִּפְרְדַת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם הִזָּה כְּדִי לְהִיּוֹת מְאִירָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְזֵהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ וְגו'. וְאַחַר שֶׁנִּפְרְדַת מִמֶּנּוּ, הָרִי מִתְחַבֵּר בְּשֶׁמֶשׁ, וְתִשְׁבַּחַת זוּ בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שְׁמִכְנִיס בָּהּ הַשֶּׁמֶשׁ בְּלִבָּנָה. וְתִשְׁבַּחַת זוּ פְּרַדַת הַלְּבָנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר, וְתִשְׁבַּחַת שֶׁל עֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֵּן

לו. וּכְשֶׁכֶּלֶם נִשְׁלָמִים וּמַאִירִים מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזוֹ הַלְּבָנָה מִתְעַטֶּרֶת כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁלֵמָה בְּחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים, וְזֵהוּ שֶׁכְּתוּב תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שֶׁהָרִי אֲזוֹ הִיא (שלמה) תְּמִימָה מְכַל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֻמֵּשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵם חֻמֵּשׁ, סוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. וְלָכֵן הִיא בְּאֵה בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ תְּבוּת, כְּדִי לְהִשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. תוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - הָרִי חֻמֵּשׁ. עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פְּתִי - הָרִי חֻמֵּשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשַׁמְחֵי לֵב - הָרִי חֻמֵּשׁ. מִצּוֹת ה' בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם - הָרִי חֻמֵּשׁ. יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - הָרִי חֻמֵּשׁ. מְשַׁפְּטֵי ה' אֶמֶת צְדָקוֹ יִחַדּוּ - הָרִי חֻמֵּשׁ. וְכֹלֶם בְּאֵים בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ, לְהַכְלִיל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְלָכֵן, יְהוֹ"ה יְהוֹ"ה שֶׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן (השמים העליונים), וְעַל זֶה הַלְּבָנָה מִתְמַלֵּאת וְנִשְׁלַמַת בְּסוּדוֹר עֲלִיּוֹן כְּרֵאוֹי, וְזֵהוּ בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוֹי בְּסוּד הַשֶּׁבֶת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן בְּיוֹם הִזָּה נוֹסֵף אוֹר בְּכֹל, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים מִמְּקוֹר הַחַיִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵם מְאִירִים וּמִתְקַנְנִים אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מְסוּד הַסֶּפֶר הָעֲלִיּוֹן - הָאֵב שֶׁל הַכֹּל. וּמְסוּד הַסֶּפֶר - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מְסוּד הַסֶּפֶר. וְלָכֵן מְסַפְרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשֶׁת הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים. וְלָכֵן הַתְּשַׁבְּחוֹת הַזֹּאת אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ

אִתָּם וְנִקְיִתִי מִפֶּשַׁע רָב: מו יִהְיֶה לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוּן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה: ז
צִוְרֵי וְנִאֲלֵי:

זוהר תהלים

(דברים ל) העדתי בכם היום את השמים, זה יעקב, מקום השמים. ומנין שהיא מעידה? שכתוב ואת הארץ. וכתוב (תהלים פט) כִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נֶאֱמָן. וכאשר ישראל בשלמות כמו שהיו (כראוי), עדים שלמים מעידים בהם, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ובאותו הזמן שופע הטל שלמעלה ממקום העתיק. מתי? כשהם ביחוד. זהו שכתוב (שיר ה) שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טָל. חשבון טל: יהוה אֶחָד. הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל. שפאותה השעה יהיו ראויים ישראל לטל. וישראל שםפירים אותם, הם מיחדים אותם פעמים ביום - אחד בצד היום, ואחד בצד הלילה. ומהטל שהוא עתידים המתים להחיות לעולם הבא. זהו שכתוב (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו. מישיני - כמו שנאמר (שיר ה) אָנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עָר וְכוּ', המקום של לבי. קול דודי - המקום שנקרא קול, וזה יעקב. שראשי נמלא טל - הינו ברכות שמים, שפאים למקום הזה שנקרא שמים, כשהוא ביחוד עם הנקבה, ותקום מן העפר. וכאשר יצחק ברוך את יעקב, אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים, משום שראה שיעקב יורש את המקום ההוא. האלהים - זו האם העליונה. שמעטרת אותו בעטרות עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד.

התחברות ועליית הגבירה לבעלה, וזוהי (שםצ) תפלה למשה איש האלהים. התחברות והתדבקות אשה בבעלה, לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בתבור אחד. (להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם. מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו, התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזוהרים לו כמו שאמרנו).

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכו' (יט, כ-ט): נזוהר

חדש פ' בראשית (דף נ"ה): מבאר באריכות כל הפרק כל תיבה] ובא וראה, כתוב (תהלים יט) 'השמים מספרים כבוד אל'. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנאמר (איוב כח) אֲז רָאָה וַיִּסְפְּרָה. מה זה ויספרה? כמו שנאמר (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו. ועל זה ישראל למטה מביאים לה הארה בלחישוה, ממקור שלמעלה, ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והמקום שנקרא שמים מעיד בהם. ועל כן עי"ן ודל"ת גדולות, להיות עדים. שמים, שכתוב

—= זוהר תהלים =—

במסתרים. תורת ה' תמימה, כמו שנאמר (בראשית כה) ויעקב איש תם. 'משיבת נפש' - כמו שנאמר (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו. משום שהוא התקין אותה על תקונייה, וישב בביתה, וזן אותה בכל מה שהצטרקה, ועל כן משיבת נפש.

'עדות ה' נאמנה' (תהלים ט) - זה מקומו של יוסף, שנקרא עדות. למה נאמנה? משום שהוא המקום שמאיר, שלא יכזבו מימיו. מחכימת פתי - המקום שאין לו דעת, הוא מחכים אותה באותה חכמה קטנה שקבלה ממנו, ופרשה, ומנה אותה לפרנס את העולם, ונותנת למי שאין לו זכות משלו. 'פקודי ה' (שם) - אותם התלויים מאותה שבידה הפקדו כל גנזי המלך, ועל כן ישרים, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. וצדק נקרא כף. משמחי לב - שמחה זו כנסת ישראל, ומתי היא בשמחה? בזמן שמתחברת עם לב השמים. 'מצות ה' ברה' - אזי נעשית מצוה ברה. בראשונה נקראת מצוה, וכעת ששורה עליה תורה שבכתב, נקראת מצוה ברה, כמו שנאמר (שיר ו) ברה פתמה, וצדיק וצדק בשקול אחד.

'מאירת עינים' - (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים. מה הטעם מאירת? בראשונה מארת, כמו שכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. וכשרקיע השמים הזה מאיר לה, היא מאירה, שנוספה בה יו"ד, אורו של הצדיק ופרישת שלומו, ואז הוא בגדל רב. ומתי היא ברה? כשנכללת הזכר עם הנקבה. 'יראת ה' טהורה' (תהלים ט) - השבח של

וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקדש ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד. ועל כך העולם אינו עומד בדין, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) 'השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע'. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והכוכבים, וזה צדיק שמשפיע אותם למקום הזה של כבוד. 'יום ליום יביע אמר' (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. 'ולילה ללילה יחיה דעת' - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הון יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ייראת ה'.

'אין אמר ואין דברים' (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשפיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא כחתן יצא מחפתו - זו (שיר ג) העטרה שעטרה לו אמו. 'ישיש כגבור לרוץ ארח' (תהלים יט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מבריח מן הקצה אל הקצה. 'ואין נסתור מחמתו' (תהלים יט) - הינו שכתוב (ירמיה כג) אם יסתור איש

— זהו זה תהלים —

שנקראים צופים, כמו שנאמר נפת צופים. דבר אחר צופים - אלו למודי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, ומִשֵּׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. ובאותו הזמן שְׁכָלוּלִים כָּלֶם בְּאֶחָד, הם נֶחְמָדִים. דבר אחר 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', בא וראה, אם אדם משתדל בראשונה במקום הזה שנקרא יראת ה', אזי תורתו עומדת לעד. מה הטעם? כדי שִׁיכַנֵּס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מהפתח הזה של הכל. וכשפּוֹחַד מן המקום הזה, מתגדל המקום הזה ויושב באור עם הַמְלֶךְ, משום שהוציאה בן טוב לעולם. ועל בן אָמַר שְׁלֵמָה (קהלת יב) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא. הסוף הזה, סוף הדרגות. סמ"ך רבתי, שהמקום הזה נקרא סמ"ך. משבאה האשה, בא סמ"ך, שכתוב (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחְתָּנָה. ומתי היא בשלמות ובגדל רב? כשאדם פוחד ממנה בהתחלה, ואחר כך עושה את מצוות אביו. זהו שכתוב (קהלת יב) אַתְּ הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֵת מִצְוֹתָיו שִׁמֹּר. ועל זה כתוב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הקדים האם ביראה ראשונה. ואת מצותיו שִׁמֹּר - מצות ה'. מי עושה השם הקדוש למעלה? מי שעושה את זה. זהו שכתוב כי זה כל האדם, ואז נשלם האדם למעלה.

פֶּתַח וְאָמַר, (משלי כד) יִרְא אֵת ה' בְּנֵי וְמֶלֶךְ. ירא את ה' - לחבר היראה בקדוש ברוך הוא. בני וְמֶלֶךְ - להמשיך האור מהאם העליונה, שנקראת מֶלֶךְ, לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דבר אחר בני וְמֶלֶךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאֹר מֵהַבֵּן לְבַת,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא בְּטָהֳרָה, כְּשֶׁהוּא מְאִיר לָהּ פָּנִים. עוֹמְדָת לְעַד - שְׁעוֹמְדָת תְּמִיד חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ. מְתִי? כְּשֶׁמִּשְׁפָּטִי ה' מִמָּקוֹם שֶׁל אֱמֶת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצַדֵּק הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מִצְוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר 'פְּקוּדֵי ה' - נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה'. 'מִשְׁמַחֵי לֵב' - זֶה הָאֲתָרוּג שְׂדוּמָה לְלֵב. מִצְוֹת ה' - זֶה הָאֲתָרוּג. יִרְאָת ה' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) אֲשֶׁה יִרְאָת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מָה הַטֵּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִיא טְהוֹרָה. מִשְׁפָּטִי ה' אֱמֶת - אֵלּוּ שֵׁשֶׁת הַבְּנִים שְׁכָלוּלִים בְּיַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר מִשְׁפָּט, וְהוּא אֱמֶת. צָדְקוֹ יַחְדּוֹ - בְּיַחְדּוֹ שֶׁלֶם בְּיִרְאָת ה', שֶׁהִיא טְהוֹרָה. 'הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפֶּזוֹ רֵב' (תהלים יט) מִצַּד הַזֶּהָב, זֶה שֶׁבַחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ח) שְׁמַאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמִפֶּזוֹ - זֶה אֲבָרָהֶם, וְזֶה יְמִינוֹ תַחְבָּקֵנִי. רֵב - זֶה יַעֲקֹב. וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ - דְּבַשׁ זֶה תָמַר, שְׁכָלוּל זָכָר וְנִקְבָּה. וּמִשׁוֹם זֶה, מְתִי הֵם מִתּוֹקִים? כְּאֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ וַיִּצָּא מֵהֶם דְּבַשׁ.

'וְנִפְתַּח צוֹפִים' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) נִפְתַּח תִּטּוֹפְנָה שְׁפֹתַיִךְ כֹּלָה. צוֹפִים - מִשׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְצִפּוֹת וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּמִרְאֵה הַזֶּה, מִסְתַּכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל לג) צוֹפֵה נִתְתִּיךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְעֶת מִפִּי דְבַר. וְדַאי הַמָּקוֹם הַזֶּה נִקְרָא פֶּתַח הָאֱמוּנָה. וְכָתוּב (שם) וַאֲרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים. מִכָּאן וּמַעְלָה אֵין רְשׁוֹת לְהִסְתַּכֵּל. וְעַל כֵּן מִמֶּנָּה יוֹנְקִים אוֹתָם לְמוֹדֵי ה',

זוהר תהלים

ומשום פנחס התקים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם ולילה. מה הטעם יומם? שהתחברה מ"ם סתומה ביום, ומארה בלילה. ואלמלא זה, חקות שמים וארץ לא שמת, אלו חקות שקבועים בזה, חקות התורה לא יתקיימו. ומתי יתקיימו? כשצדקו יחדו.

גם עבדך נזהר בזהם, מלטעות בתקוני המלך. שהרי בכל לילה משתדל בהם לחברם יחד. זהו שכתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי צדקך - שמשפטים שהם נחמדים, וכוללים מכלם, יתחברו בצדק הזו. ואז, כאשר מתחברים, הם שומרים שלא יתקרב למקדש ערל וטמא. וכשהם שומרים אותה השמירה, שהיא סוף הדרגות שהוא עקב, אזי היא רב שמתחברת למעלה. ועל זה כתוב (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. עקב ענוה נתנה יראת ה'. ענוה - כמו שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, ונקרא (דברים לג) איש האלהים, וכתוב (תהלים יח) וענותך תרבני. וכתוב ראשית חכמה יראת ה', משום שבראש צריך לירא ממנה, ואחר כך לעלות בחכמה. דבר אחר, ראשית חכמה יראת ה' - זו היראה העליונה, ומשום שהיא ראש לתחתונים לקחה שם העליון. ועל זה נקראת עטרת, בשם הכתר העליון, הטמיר מהכל, ליחד הראש עם הסוף, ובשם אחד נכללת.

דבר אחר (תהלים יט) 'בשמרם עקב רב' - אותם משפטים שומרים את העקב רב הזה, שהרי יעקב, בעל הבית, שומר ביתו. והרי העירו על אותו (עקב) שנטל

שנקראת מלך. ועם שונים אל תתערב (שם) - שלא ישנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזה. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'. ועל זה העירו הקדמונים, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. שיושבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינה, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנתה ליסר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? ההוא שהתמנה על העולם ליסר את בני האדם שלא יטעו מדרך. ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישומו עליה קטרת. משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחס שנתן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם.

— תהלים — זוהר תהלים —

נַעֲשִׂים לָהֶם חֲבָרִים וְאוֹהֲבִים. [דף ט ע"א]
 אין אמר ואין דְּבָרִים - בְּשֵׁאֵר דְּבָרֵי
 הָעוֹלָם, שְׁלֹא נִשְׁמָעִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 וְלֹא צָרִיף לְשִׁמְעָם. אָבֵל הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
 בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם. עוֹשִׂים מִדִּידָה, אוֹתָם
 דְּבָרִים מְדוֹרִים עֲלִיוֹנִים וּמְדוֹרִים
 תַּחְתּוֹנִים, מֵאֲלֵה נַעֲשִׂים רְקִיעִים, וּמֵאֲלֵה
 הָאָרֶץ, מֵאוֹתוֹ הַשְּׂבַח. וְאִם תֵּאמַר שְׂאוֹתָם
 דְּבָרִים בְּמָקוֹם אֶחָד מְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם -
 בְּקִצָּה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם. וְכִיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים מֵהֶם
 רְקִיעִים, מִי שׁוֹרֵה בָּהֶם חָזַר וְאָמַר, לְשִׁמְשׁ
 שֶׁם אֵהֵל בָּהֶם. אוֹתוֹ שִׁמְשׁ, קָדוֹשׁ שֶׁם
 מְדוֹרוֹ וּמִשְׁכְּנוֹ בָּהֶם וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

בִּיּוֹן שְׁשׁוֹרֵה בְּאוֹתָם רְקִיעִים וּמִתְעַטֵּר
 בָּהֶם, אֲזֵי - וְהוּא כְּחֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ.
 שִׁמְשׁ וְרֵץ בְּאוֹתָם רְקִיעִים. יוֹצֵא מֵהֶם וְרֵץ
 לְתוֹךְ מַגְדָּל אֶחָד אַחֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. מְקַצֵּה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - וְדַאי מְעוֹלָם עֲלִיוֹן יוֹצֵא
 וּבָא, שֶׁהוּא קִצֵּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה.
 וְתַקּוּפְתּוֹ - מִי זֶה תַקּוּפְתּוֹ זֶה קִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 לְמַטָּה, שֶׁהִיא תַקּוּפַת הַשָּׁנָה שְׁסוֹכְבַת אֶת
 כָּל הָאֵיבָרִים, וּמִתְקַשְׂרֶת מִן הַשָּׁמַיִם עַד
 רְקִיעַ זֶה. וְאִין נִסְתָּר מִחֻמְתּוֹ - שְׂאוֹתָהּ
 תַקּוּפָה זֹאת וְתַקּוּפַת הַשִּׁמְשׁ שְׁמֹסֹבֵב בְּכָל
 צֵד. וְאִין נִסְתָּר - אִין מִי שְׁמִתְכַסֶּה מִמֶּנּוּ
 מְכַל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ כְּלָם מְקִיפּוֹת
 וּבְאוֹת אֵלָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִין מִי
 שְׁמִתְכַסֶּה מִמֶּנּוּ. מִחֻמְתּוֹ - בְּשִׁעָה
 שְׁמִתְחַמֵּם וְשָׁב (ומשתוקק) לְגִבְיָהֶם בְּתֻשׁוּבָה
 (בתשוּקָה) שְׁלֵמָה, כָּל הַשְּׂבַח הַזֶּה וְכָל הָעֲלוּי
 הַזֶּה בְּגִלְלַת הַתּוֹרָה הוּא, שְׁכָתוּב תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה. שֶׁשׁ פְּעָמִים כְּתוּב כָּאֵן ה', וְשִׁשָּׁה
 פְּסוּקִים מִן "הַשָּׁמַיִם מְסֻפְּרִים" עַד "תּוֹרַת

אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁפָרַע שְׁבַע פְּרִיעוֹת,
 לְבַטֵּל שְׁבַעֵה רְאִשֵׁי הַנְּחֻשׁ, שְׁלֹא יִקְרַב
 לְמַקְדָּשׁ. 'צִם מְזִדִּים חֶשֶׁךְ עֲבָדָךְ', זִדִּים -
 זֶה הַנְּחֻשׁ שְׂרוּכֵב עָלָיו (סמ"ל). חֶשֶׁךְ עֲבָדָךְ
 - כְּמוֹ אוֹתוֹ הָעֶבֶד שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנּוֹ
 בִּידוֹ, אָמַר שֶׁהִיא בְּחֻשְׁכָּה וְצִלְמוֹת,
 בְּשִׁבִיל אוֹתָם זִדִּים שֶׁשְׁלֹטוֹ בְּעוֹלָם וּגְרָמוֹ
 מִיָּתֵה, וְלִפְעָמִים פְּגוּמָה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט
 הַנְּחֻשׁ.

וְדוֹד הִיָּה מְבַקֵּשׁ עַל זֶה רַחֲמִים, וְאָמַר אֵל
 יִמְשְׁלוּ בִי אֲזֵי אֵינִי, שְׁלֹא יִשְׁלַט
 בְּמָקוֹמוֹ. לְשִׁמְר אוֹתוֹ הָעֵקֶב עַל יַד יַעֲקֹב,
 שְׁנִקְרָא גְדוֹל, בֶּן בְּכוֹר. שְׂאִין לָךְ בְּעוֹלָם
 שֶׁהַתְּגַבֵּר כְּנֹגַד הַנְּחֻשׁ הַזֶּה כְּמוֹ יַעֲקֹב,
 וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת,
 שְׁלֹא יִטְמֵא בֵּיתוֹ.

הַשָּׁמַיִם מְסֻפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
 מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט ב): [זוהר
 הקדמת ספר זוהר (דף ע"ג)] (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה
 יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. אֵלּוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
 שֶׁהַתְּחַבְּרוֹ עִם הַכֶּלֶה הַזֶּה וּבְעֲלֵי בְרִיתָהּ,
 מְגִיד וְרוֹשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ זֶהוּ
 הַרְקִיעַ שְׁבוּ חֲמָה וְלִבְנָה וְכוּכְבָּים וּמְזֻלוֹת,
 וְזֶהוּ סֵפֶר זְכוֹרוֹן, הוּא מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם
 וְכוּתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת בְּנֵי הַהֵיכָל וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנָם תְּמִיד. (סו) יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ אָמַר - יוֹם
 קָדוֹשׁ מֵאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 מְשַׁבְּחִים אוֹתָם הַחֲבָרִים וְאוֹמְרִים אוֹתוֹ
 דָּבָר שְׂאֵמַר כָּל אֶחָד לְחֻבְרוֹ. יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ
 אוֹתוֹ אָמַר וּמְשַׁבְּחוֹ, וְלִילָה לְלִילָה - כָּל
 דְּרָגָה שְׁמִשְׁלֵמַת [נ"א: ששולגסת] בְּלִילָה
 מְשַׁבַּח זֶה לְזֶה אוֹתוֹ דַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד
 מִחֻבְרוֹ, וּבְשִׁלְמוֹת [ס"א ובאהבה] רַבָּה

זוהר תהלים

אליו בעלי הדין. כששוכב הגוף בקבר, היא שומרת אותו. כשהנשמה הולכת להסתלק לשוב למקומה, היא הולכת לפני הנשמה ההיא. וכמה שערים נשברים מלפני התורה עד שנכנסת למקומה, ועומדת על האדם עד שיתעורר בזמן שיקומו המתים של העולם, והיא מלמדת עליו סגוריה. זהו שכתוב (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. בהתהלךך תנחה אתך - כמו שנתבאר. בשכבך תשמר עליך - בשעה ששוכב הגוף בקבר, שהרי אז בזמן שהוא נדון הגוף בקבר, ואז התורה מגנה עליו. והקיצות היא תשיחך - כמו שנתבאר, בזמן שיתעוררו המתים של העולם מן העפר, היא תשיחך להיות עליך סגור.

רבי אלעזר אמר, היא תשיחך, מה זה היא תשיחך? משום שאף על גב שעכשו יקומו מהעפר, התורה לא תשתכח מהם, שהרי אז ידעו את כל אותה התורה שעזבו כשהסתלקו מן העולם הזה. אותה התורה שמונה מאותו זמן, ותכנס למעיהם כמו מקדם, והיא תדבר במעיהם. וכל הדברים מתקנים יותר מכמו שהיו בראשונה, שהרי כל אותם הדברים שהוא לא יכל להשיג אותם כראוי והוא השתדל בהם ולא נדבק בהם - כלם נכנסים למעיו מתקנים והתורה תדבר בו. זהו שכתוב והקיצות היא תשיחך. רבי יהודה אמר, כמו זה כל מי שמשתדל בתורה בעולם הזה, זוכה להשתדל בה לעולם הבא, והנה נתבאר.

ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

הכל עומד על קיום התורה ושכרה והגנתה לאחר הפטירה וחובת ההשתדלות בתורה

תורת ה' תמימה משיבת נפש (יט, ח):

[זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג):]

ויקחה וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יט) תורת ה' תמימה משיבת נפש. נמי שמבטל דברי תורה כאלו החריב עולם שלם] כמה יש לבני אדם להשתדל בתורה, שכל מי שמשתדל בתורה, יהיו לו חיים בעולם הזה ובעולם הבא וזכה בשני עולמות. ואפלו מי שמשתדל בתורה ולא משתדל בה לשמה כראוי, זוכה לשכר טוב בעולם הזה, ואין דנים אותו בעולם ההוא.

[דף קפה ע"א] ובא וראה, כתוב (משלי ג) ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד. ארך ימים באותו שמשתדל בתורה לשמה, שיש לו ארך ימים בעולם ההוא שבו ארך הימים, ואותם הימים הם ודאי ימים, שם הוא בטחון הקדשה שלמעלה שבוטח אדם בעולם הזה להשתדל בתורה, להתחזק בעולם ההוא, בשמאלה עשר וכבוד, יש לו שכר טוב ושלום בעולם הזה. וכ"כ מי שמשתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרו

—== זוהר תהלים ==—

כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, לֹא יִכּוֹל לִסְבֹּל, שְׁהָרִי לְבוֹ פֹּרֵחַ לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיִכּוֹל לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, (וכאן אינו כך) שְׁהָרִי מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם כָּל מַה שְׁהָיָה אַחַר כֵּךְ וְחִזַּק לָבָם בְּדַבְרֵימ, וְלֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן אִם לֹא הָיָה אוֹמֵר לָהֶם דְּבַר. וּמִשׁוּם כֵּךְ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּתַחֲלָה, וְחִזַּק לָבָם, וְאַחַר כֵּךְ וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה לֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַחָה נִשְׁמָתָם, וְעֵלְתָה נִשְׁמָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ לְהַדְבִּיק שָׁם. [דף 97 ע"א] אָמַרְהָ תוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי לְחִנָּם הֵייתִי מֵאֲלֵפִים שָׁנִים טָרַם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם?! לְחִנָּם כְּתוּב בֵּה (ויקרא יז) וַאֲשֵׁר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוּמוֹ. הַתּוֹרָה חִזְקָה וְאַחֲזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחֲזִיר אוֹתָן לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט) 'תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ'. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ.

מִי שְׁאוֹמֵר שְׁאוֹתוֹ סְפוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה לְהִרְאוֹת רַק עַל אוֹתוֹ סְפוֹר בְּלִבָּד הוּא בָּא תַּפְּח רֹחוֹ. **תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ'** (יט, ח): [זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קמ"ט)]. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ בְּאוֹתָם הָרִי קָרְדוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו, וְרָאָה אוֹתָם הָרִים רָמִים, וְהָיוּ חֲשׂוֹכִים,

בֹּא רְאֵה, אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלֹּא זוֹכֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּתוֹרָה וְהוּא הוֹלֵךְ בְּחִשְׁבָה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם לְמִקּוּם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁלֹּא יְהִיֶה מִרְחָם עָלָיו, שֶׁנִּקְרָא בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּיִן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּיִן וַיִּקֶּם עַל סֵלַע רְגְלִי כוֹנֵן אֲשׁוּרִי'. וּמִשׁוּם כֵּךְ, אוֹתוֹ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְנַפֵּף בְּטַנוּפוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? וַיִּקְחָהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה - זֶה הוּא הַגִּיּהֵנָם, הַמִּקּוּם שֶׁדָּנִים אֶת אוֹתָם שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדְּלוּ בְּתוֹרָה. וְהַבוֹר רַק - כְּמוֹ שֶׁהוּא הָיָה רִיק, מַה הִטְעַם? מִשׁוּם שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ מִים. וּבֹא וְרָאָה כְּמַה הוּא הָעֵנָשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הַתּוֹרָה וְנִעְזְבוּ מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ט) מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּבֶן אֶת זֹאת וְגו' עַל מַה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזוֹבָם אֶת תּוֹרָתִי וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן (ישעיה ה) לִכֵּן גָּלָה עִמִּי מִבְּלֵי דַעַת. מִשׁוּם כֵּךְ הַכֹּל עוֹמֵד עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְהָעוֹלָם לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ אֲלֵא בְּתוֹרָה, שֶׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת, מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא כִּרְיִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תּוֹרַת הַשָּׁם מְשִׁיבָה נֶפֶשׁ הָאָדָם

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (יט, ח): [זוהר שמות פ' יתרו (דף פ"ט):] וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה אֵל הָעַם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִהִי הָאֱמִירָה הַזֹּאת שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, וְלֹא כְּתוּב מַה אָמַר? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וְרָאָה, דֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא, כְּשֶׁבָּאָה שְׁמֻחָה לְאָדָם אוֹ כְּשֶׁבָּא צַעַר -

— תהלים — זוהר תהלים —

אמת, אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת.

בא ראה, מלך בשר ודם לא מכבודו לדבר דברי הדיוט, כל שכן לכתבם. ואם עולה בדעתך שמלך עליון הקדוש ברוך הוא לא היו לו דברים קדושים לכתב ולעשות מהם תורה, אלא שהוא כנס דברי הדיוטות, כמו דברי עשו, דברי הגר, דברי לבן ביצקב, דברי האתון, דברי בלעם, דברי בלק, דברי זמרי, וכנסם, וכל שאר הספורים שכתובים, ועשה מהם תורה. אם כן, למה נקראת תורת אמת, (תהלים יט) 'תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישרים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזהב ומפז רב', אלה אותם דברי תורה? אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת, תורת ה' תמימה, וכל דבר ודבר בא להראות דברים (אחרים) עליונים. שאותו דבר של אותו ספור לא להראות על עצמו יצא בלבד בא, אלא להראות על אותו כלל הוא בא, כמו שבארנו.

התורה הקדושה מטהרת ומרפא את האדם

יראת ה' טהורה עומדת לעד (יט, ט): נזוהר ויקרא פ' קדושים (דף ט"ז) ובא ראה, האדם לא נטהר לעולמים, אלא בדברי תורה. משום כך דברי תורה לא מקבלים טמאה, משום שהיא עומדת לטהר את אלו הטמאים, והרפואה נמצאת בתורה, שכתוב (משלי ג) רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך. והטהרה נמצאת בתורה, שכתוב (תהלים יט) 'יראת ה' טהורה עומדת

ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר לאותם חברים, אלו אבא כאן, לא היינו פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי תורה בינינו, הדין כאן לא נמצא.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו'. כמה חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר יש סודות עליונים, והתורה בלה נקראת עליונה. ושנינו בשלש עשרה מדות של התורה: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלו יצא. שהרי התורה, שהיא כלל עליון, אף על גב שיוצא ממנה ספור אחד בעולם, ודאי לא באה להראות את אותו ספור, אלא להראות דברים עליונים וסודות עליונים. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלו יצא. משום שאותו ספור של התורה או אותו מעשה, אף על גב שהוא יצא מכלל התורה, לא להראות על עצמו יצא בלבד, אלא להראות על אותו כלל עליון של התורה בלה יצא. כגון זה, שכתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי פסוק זה יצא מכלל התורה, ובא בספור העולם. מה אכפת לנו אם שורה כזה או כזה, שהרי במקום אחד שישרה? אלא ללמד על הכלל בלו יצא. ואשריהם ישאל שנתנה להם תורה עליונה תורת אמת. ומי שאומר שאותו ספור של התורה, להראות על אותו ספור בלבד הוא בא - תפח רוחו. שאם כן, היא אינה תורה עליונה, תורת

—== זוהר תהלים ==—

נחש, סטה לך מדרכך, שהרי אותו האיש שב והתנחם על מה שעשה, ולא יוסיף לעשות אותו דבר. תמהו החברים. אמר רבי אבא: מה זה? אמר להם: שתקו. אמר רבי אלעזר: נחש נחש, אמר שלחשו לך משמים, התנחם אותו האיש, ושם ברצונו שלא ישוב לחטא הזה לעולמים, סטה לך מדרכך! קם הנחש בקיומו, ולא נסע לכאן ולכאן. שב כמו מקדם, ואמר לו: נחש נחש, ידעתי מה שאתה רוצה. שוב מדרכך, שהרי גוי רשע בא, שעשה רע ליהודי אחד, והנה הוא ישן במערותך. לך והרג אותו! מיד חזר אותו הנחש, ודלג דלוגים לפניו. אמר רבי אלעזר: חברים, אם לא הייתי כאן, כמה רעות היה עושה אותו נחש, שהרי איש אחד יהודי עשה מעשה של חטא, וטרם שב בתשובה, לחשו לנחש הזה להרג אותו, ונמלך אותו האיש בין כך ובין כך, והתנחם מחטאו, ואמר שלא ישוב לעולמים לחטא הזה, ועל זה נצל מן הדין.

אמרו החברים לרבי אלעזר: כמה ידעת? אמר להם: סימן נתן לי אבא, ואני מכיר בו. אמרו לו: מילא הנחש שהכרת בו, אותו שהתנחם ושב מחטאו כמה ידעת? אמר להם: כשהיה הולך אותו נחש, קשקשיו היו עולים וזנבו זקוף, והוא שהלך בכהלה. רוח אחר היה הולך כנגדו, והיה קורא לפניו: שוב מדרכך, שהרי אותו האיש שב מחטאו והתנחם. ואותו הנחש הרע לא היה מקשיב, עד שיתנו לו כפר במקום אותו איש שהתחייב הריגה, ושב מדרכו והתנחם. שכן דרך

לעד. מה זה עומדת לעד? שעומדת תמיד באותה טהרה, ולא זזה ממנה לעולמים. אמר לו, 'ראת ה' כתוב, ולא תורה. אמר לו, כך הוא ודאי, שהרי התורה באה מצד הגבורה. אמר לו, ומשם יצאה?! מכאן יצאה! שכתוב ראשית חכמה יראת ה', וכתוב 'יראת ה' טהורה. [דף פ"א ע"א] ותורה נקראת קדשה, שכתוב כי קדוש אני ה', וזו התורה שהיא השם הקדוש העליון. ועל כן, מי שמשתדל בה נטהר, ואחר כך מתקדש, שכתוב קדשים תהיו. לא כתוב קדשים היו, אלא תהיו, תהיו ודאי. אמר לו, כך הוא, ומקרא כתוב, (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וכתוב אלה הדברים וגו'. למדנו, קדשת התורה קדשה שעולה על כל הקדשות. והקדשה של החכמה הנסתרת עולה על הכל. אמר לו, אין תורה בלי חכמה, ואין חכמה בלי תורה, והכל הוא בדרגה אחת והכל אחד. אלא תורה נמצאת עם החכמה העליונה, ובה היא עומדת, ובה נטעו שרשיה מכל הצדדים.

מעשה: ברבי אלעזר והנחש - משפטי ה' אמת צדקו יחדו

משפטי ה' אמת צדקו יחדו (יט, י): [זוהר ח"ד פ' בלק (דף ט"ו)] מהשמטות

במדבר ט"ו [ו] ה'לכו החברים, והשמש היתה מאד חזקה. ראו אותו שדה ביפי של עשבים, ומים יוצאים לכל צד, ועצים של שדה רבים. ישבו שם. אמר רבי אלעזר: כמה נאה מקום זה לנוח בו. בעוד שהיו יושבים, הנה נחש גדל בא, בחזק השמש. עבר לפניו. אמר לו רבי אלעזר: נחש

זוהר תהלים

ואחר שנמלך ושב מחטאו, פעת הוא התכבד מעצמו, והקדוש ברוך הוא קורא עליו ואומר, מאשר יקרת - אתה מעצמך יקרת. בעיני נכבדת ואני אהבתיך, שהרי אין אהבה לקדוש ברוך הוא עם אדם בעולם, אלא למי ששב מחטאו, ועל זה ואני אהבתיך. אבל מה אעשה, שהרי נתת רשות לנחש להזיק. זוהי עצה - ואתן אדם תחתיך. מיהו האדם שנתן הקדוש ברוך הוא כפר תחתיו? אותו האדם שבא מהעם של הצד הרע, שאותו הנחש יאכל משלו, שכתוב ואתן אדם, אל תקרי אדם אלא אדם. ולאמים, זה הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, וזה זרעו של עשו שנתן תחת נפשו.

בעוד שהיו יושבים, הנה אותו היהודי שגזל אותו הגוי ההוא, שהרג אותו הנחש, בא מהדרך ועיף. ומתוך חזק השמש נכנס לאותו שדה וישב תחת עץ אחד, והוא מתרעם לקדוש ברוך הוא ומצדיק עליו הדין, ואומר: רבון העולם, גלוי וידוע לפניך שאני לא חששתי עלי ועל גופי ועל ממוני כלום, שהרי בדין נעשה כל מה שנעשה, אבל אב ואם זקנים יש לי, שאין לי במה אפרנס אותם, ועל זה חששתי. ועוד על כל זה - צרור אחד של דינרים שהיה באותו הארנק, של עני אחד לעשות חפה לבתו העניה, מה יעשה? רבון העולם, על זה כואבני בלבי יותר.

בכה ואמר, (תהלים יט) 'משפטי ה' אמת צדקו יחדו'. דיניו של רבון העולם הם אמת. למה הם אמת, משום שצדקו יחדו? שהרי בשעת הדין, כשהקדוש ברוך

הנחש למעלה ולמטה - כיון שנתנה לו רשות, לא שב, עד שמשלים אותו הדין הרע שנתנה לו רשות לעשות, או שיתנו לו במקומו רשע אחר ככפר, שהרי לא יצא ריקם, כיון שנתנה לו רשות.

אמר לו: מילא כל זה, אותו גוי שאמר שנתן לו כפר במה ידעת? אמר להם: כיון שדברת לנחש, אותו הרוח שהיה הולך כנגדו ולחש לו שישוב לדרך, שהרי התנחם אותו האיש, הוא דלג על אזני ואמר לי.

תמהו החברים. אמר רבי אלעזר: חברים, נלך ונראה, שהרי הנחש כבר עשה את מה שעשה. קמו וקברו לסלע אחד באותו השדה. מצאו אותו הגוי מת, ואותו הנחש ברוך על עקבו, ולא היה נבדל ממנו. לאחר נפרד מעקבו, ועלה על גרונו, ונכרך שם. ומשם ירד על עקבו, ולא היה נפרד ממנו. מצאו לו ארנק אחד מלא דינרים, שגזל ליהודי אחד בדרך והכה אותו. נטל רבי אלעזר את הארנק, ואמר: ברוך הרחמן, שבכל הוא עושה שליחות. שבו לאותו המקום שהיו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך. מאשר יקרת?! יקר היה צריך להיות, וכך צריך: מאשר אתה יקר בעיני. מה זה יקרת? מכלל שהוא מעצמו התכבד. כך הוא ודאי, שכל אדם שהוא בחובה לפני הקדוש ברוך הוא, בראשונה הוא מזלזל. והוא תועבה לפני הקדוש ברוך הוא,

— זהו זה תהלים —

כל מה שעשית - נאה עשית, ועוד, שהראית כחך וגבורתך בו ועשית נקמות רבות, והרי ראינו שלש פעמים, והראית כל מה שעשית. מכאן והלאה לך והתחבא במערתך, וגזרני עליך, שלא תזיק לבריה בעולם. נפרד אותו הנחש, וכפף ראשו והלך לו.

אמר רבי אלעזר לאותו היהודי: טל את תכשיט שונאך, שהרי כיס דינרים של זהב יש לו אצלו, ועזב לו את בגדיו, ואל תטל משלו כלום. ולך לאיש שבמקום פלוני, ותמצא שמתה אשתו. לך אליו, ותן לו כיס הדינרים הזה, משום שלאותו האיש יש בן אחד, ושמו שמעון, והיה הולך עם סחורה על הים, והם בספינה, ובנו של הגוי הזה גנב לו אותו הכיס, ונתן אותו לאותו רשע. ואמר לאותו היהודי, שיעלה כיס זה לבנו, שבקרוב יבא אליו, ויודה לקדוש ברוך הוא שהחזיר האבדה לבעליה. וכך עשה. נטל הכיס, והשתחוה לפני רבי אלעזר, ונשק ידו. תמהו החברים.

אמר רבי אבא: בכל הדרך הזו יש תמיהה בכל מה שראינו בך, וכעת היא תמיהה על תמיהה, מה זה? אמר לו: דבר אינו בסימן, ולא בחכמה, אלא שרוחי מסתפל, ואני ראיתי כאלו בעין ראיתי. תמהו כל החברים. וכלם הלכו, ואותו היהודי עמהם, עד שהגיעו לחמיו. כיון שהגיעו לשם, מצאו את חמיו שהיה יושב על גבי מטתו ועוסק בתורה. ברוך ברכה רבי אלעזר, וברכו החברים, והוא שמח עמם.

הוא רוצה לעשות דין, כמה בעלי מגנים עומדים מצד זה ומצד זה, ונלקחים אלו באלו, ומצדיקים אלו באלו. כיון שהצדיקו אלו באלו והסכימו יחד, אזי משפטי ה' אמת צדקו יחדו. אימתי צדקו יחדו? כשמצדיקים כל בני הדין שלמעלה. ואני, רבון העולם, על זה אני בוכה, ולא על שלי!

שמע רבי אלעזר והחברים, וקמו אליו. ראו אותו שהיה יושב תחת אותו העץ, והחזיקו בו, ונטלו אותו אליהם. אמר רבי אלעזר: אל תפחד צדיק אמת, שאם אינך צדיק של אמת, לא ירחיש לך הקדוש ברוך הוא נס גדול כמו שעשה. וכראשונה טל ארנק הדינרים שלך, ותראה מה שעשה הקדוש ברוך הוא בשבילך.

היה עמם, וראה אותו הגוי מת, והנחש היה עושה בו נקמות, והיה ברוך על צוארו ככראשונה. השתטח אותו היהודי בעפר, והודה ושבח את רבון העולם, וקם ונשק ידי רבי אלעזר והחברים. אמר להם: כעת ידעתי שהקדוש ברוך הוא הרחיש נס זה בגללכם.

אבא רבנן, על האב והאם הזקנים שיש לי אני בוכה, ועל עני אחד שנתן לי צרור זה. פתח הארנק, והראה להם את הצרור, וכן הראה להם מפה שעשה לו אותו הגוי. התפלל עליו רבי אלעזר, ונרפא.

קרב לאותו הגוי כמו מקדם, וראו אותו הנחש שהיה עושה בו נקמות ככראשונה. אמר רבי אלעזר: נחש נחש,

—== זוהר תהלים ==—

הבא. בא וראה, כל מי שמשתדל בתורה, אחוז בעץ החיים. כיון שאחוז בו - בכל אחוז, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי - דברים נסתרים בלב

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי וכו' (יט, טו):

טו: [זוהר בראשית פ' וישלח (דף קסט.)]
בא ראה, דוד המלך אמר, (תהלים יט) 'יהיו לרצון אמרי פי, אלו דברים שהתפרשו. 'והגיון לבי' - אלו דברים נסתרים שלא יכול בן אדם לפרשם בפיו, זהו הגיון, שהוא בלב, שלא יכול להתפרש. ועל זה צריך הדבר להתפרש בפיה, ודבר שתלוי בלב, והכל סוד הוא. אחד כנגד דרגה תחתונה, ואחד כנגד דרגה עליונה. דבר שהתפרש, כנגד דרגה תחתונה שהצטרף להתפרש. אותו שתלוי בלב הוא כנגד דרגה פנימית יותר, והכל הוא כאחד. ועל זה אמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'. כמו זה אמר יעקב. בתחלה פרש הדבר כראוי, ואחר כך הסתיר הדבר שתלוי בהגיון הלב שלא צריך לפרש, שכתוב (בראשית לב) ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. כאן הוא דבר התלוי בלב שלא צריך לפרש, וכן צריך כמו שאמרנו, כדי ליחד יחוד שלם כראוי. אשרי הצדיקים שיודעים לסדר שבח רבונו כראוי ולבקש בקשתם, ולכן כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וגו'. כיון שאמר רפאני, מהו וארפא? כיון שאמר הושיעני, מהו ואושעה? כיון שהרופא מרפא, מי הוא שיכה? אלא כל רפואה שבועולם ביד הקדוש ברוך הוא, אבל יש מהם על ידי שליח, ויש מהם שלא נמסרו ביד שליח. ואותם שנמסרו ביד שליח הם רפואה, אבל לפעמים חוזרים. אבל אותם שהקדוש ברוך הוא מרפא, אותה המחלה לא חוזרת לעולמים, ועל זה רפואתו היא רפואה, שאין בה מחלה כלל. ומשום כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלי קטרוג כלל. וכעת, חברים, הקדוש ברוך הוא נתן לי רפואה, ועשק לי וערב לי.

ספרו לו כל אותו המעשה. תמה וכבה ושמח. ואמר: חברים, גדרתי שאלך אליו ואתחבר עמו, ונודה ונשבח לרבון העולם. שמח עמם.

כל מי שמשתדל בתורה אחוז בעץ החיים

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים (יט, יא):

[זוהר במדבר פ' קרח (דף קע"א)] ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים יט) 'הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים'. כמה עליונים הם דברי התורה, כמה מכבדים הם, אהובים הם למעלה, אהובים הם לכלם, בגלל שהם שם קדוש. וכל מי שמשתדל בתורה, משתדל בשם הקדוש ונצל מהכל. נצל בעולם הזה, ונצל בעולם

אם הבנים שמחה

וְהָיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוּ לִפְּי וכו' (יט).
 טו): ... וְאָז, וְצִדְקָתוֹ - זֶה הָעוֹלָם
 הָאֲחֵרוֹן שֶׁנִּקְרָא צְדָק. לְבָנֵי בָנִים -
 שֶׁמְנִיקָה אֶת הַמַּחְנוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנֵי בָנִים,
 שֶׁהָרִי שֶׁשָּׂה הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁמְאִירִים לָהּ נִקְרָאוּ
 בָּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי,
 וְכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שֶׁמְחָה. וְאֵלוֹ
 שֶׁמְקִיפִים אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה
 נִקְרָאִים בְּנֵי בָנִים. וּמָתִי? כִּשְׁשׁוּמְרִים אֶת
 בְּרִיתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם קג) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.
 בֹּא וּרְאֵה, מִשׁוּם שֶׁבָּנֵי הַבָּנִים הִלְלוּ לֹא
 שָׁמְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ כְּבִרְאשׁוֹנָה, וּמְכָרוּ אוֹתוֹ
 לְאַרְץ נְכָרִיָּה, נִגְזַר עֲלֵיהֶם עֲנֹשׁ. וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ
 מֹשֶׁה, כִּשְׂרָאָה שֶׁיַּעֲשֶׂה דִין בְּאוֹתָם עֲשֶׂרָה
 הַרוּגֵי מַלְכוּת: וּמָה (ואיפה) הִיא תוֹרַתָם?
 אָמַר לוֹ: חֲזֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאוֹתָם שְׁשׁוּרִים
 אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁמְכָרוּ אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה.
 אָמַר לוֹ: וּמָה שׁוֹנֵה בְּגוֹפִים הִלְלוּ? אָמַר
 לוֹ: כִּף עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה, וְאֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל
 לְהַשִּׁיג!

וְעַל זֶה הַשְּׁתַּדֵּל דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת הַמְּקוֹם
 הַזֶּה, שֶׁבָּא מִמֶּנּוּ אוֹר. וְאָמַר, (תהלים
 קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ - זֶה צְדִיק. יְבָרֵךְ אֶת
 בֵּית יִשְׂרָאֵל - הַצְּדִיק הַזֶּה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן - צִד הַחֶסֶד
 שִׁישׁ בָּהּ, שֶׁנִּקְרָא בֵּית אֶהְרֹן, כִּשְׁמִתְחַבְּרַת
 לְחֶסֶד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהְרֹן אֶת
 אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב, שֶׁהִתְחַבְּרָה לְאֵל.

יְבָרֵךְ יְרָאֵי ה' - אֵלוֹ יוֹשְׁבֵי הַמִּשְׁכָּן,
 שְׁשׁוּרִים בִּירְאָה הַזֹּאת. הַקְּטָנִים עִם
 הַגְּדוֹלִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חִיּוֹת

קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חִיּוֹת קְטָנוֹת - כָּל
 אוֹתָם גְּדוֹלִים שֶׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי בָנִים,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ב) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחְנֵה
 יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת - אוֹתָם שְׂבָטִים. וְעַל
 כֵּן, כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים נוֹתֵן שָׂכָר,
 בְּקַע לְגִלְגֵּלֶת, לְהִיּוֹת כְּפָר לְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ.
 וַיִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנָּה הָאוֹר, כִּשְׁמִתְחַבְּרַת הַיָּמִין,
 הַכֶּסֶף, אֵלֶיהָ. וְעַל זֶה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 כִּשְׁנוֹסְפָה בָּהּ בְּרָכָה, וּמִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ
 הַיָּמִין, בְּאוֹתוֹ הַכֶּסֶף, אֲזַי בְּרָכָתָה שׁוֹפְעַת
 בְּאוֹתָם הִירְאִים מִמֶּנָּה.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל אָדָם שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה לְפָנֵי
 רְבוּנוֹ וּפּוֹחַד כָּל יוֹם מֵאוֹתוֹ חֲטָא
 שֶׁעָשָׂה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ וְלֹא
 גּוֹבֵה מִמֶּנּוּ, שֶׁהָרִי אַחֲרֵי יוֹסֵף, פָּחַד רַב נָפַל
 עֲלֵיהֶם, כִּשְׂרָאוֹ שֶׁהִסְתַּלַּק אֲבִיהֶם לְמַעְלָה,
 וְרָאוּ עֲצָמָם בְּגִלוֹת עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, עַד
 שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף (בראשית ו) אֵל תִּירָאוּ. אֵל
 תִּפְחָדוּ וְדַאי מַעֲנֵשׁ בְּזִמְנָה הַזֶּה, כִּי הִתְחַת
 אֱלֹהִים אָנִי? וְדַאי הִסְתַּלַּקְתִּי לְמַעְלָה
 מֵהַמְּקוֹם הַהוּא. וְדַרְגָּתִי תֵּאִיר לְצַד בֵּית
 הַדִּין, לְהֵאִיר לָכֶם, שְׂאֵתָם תַּחַת אוֹתוֹ
 הַמְּקוֹם.

כִּשְׂרָאָה דָּוִד שֶׁבְעַל הַבַּיִת שֶׁאָמַר כֶּךָ,
 אָמַר (תהלים קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ.
 אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּעוֹלָם הַזְּכָר, ה' - לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה - יְבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעֵטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.
 שֶׁהָרִי כָּל הַשְּׂבָטִים, פָּרַט לְיוֹסֵף, יוֹשְׁבִים
 בְּעוֹלָם הַנְּקִבָּה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.

אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַאי,
 בֵּיתוֹ שֶׁל דָּוִד. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 שִׁיתְעוֹרֵר צִד הַחֶסֶד שְׁלָהּ. יְבָרֵךְ יְרָאֵי ה'
 הַקְּטָנִים. מִשׁוּם כִּף יוֹסֵף ה' עֲלֵיכֶם, מֵהַצַּד

— זוהר תהלים —

וְעַל הַכֹּל בִּקְשׁ רַחֲמִים. (ש) 'יִהְיוּ לְרִצּוֹן'
 - לְפָנַי הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי - זֶה
 הַפֶּה שְׁלוֹ. וְהִגִּיזוֹן לְבִי - זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם.
 לְפָנַיךָ - אֱלוֹ הַפָּנִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּחְבָּאִים
 וּמִתְגַּלִּים בְּעַת רִצּוֹן. ה' - זֶה הַיְמִין. צוּרִי -
 זֶה הַשְּׂמַאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הָאֲמָצֵעִי. דְּבַר
 אַחֵר, ה' - זֶה הָאֲמָצֵעִי, זֶה יַעֲקֹב. צוּרִי - זֶה
 הַשְּׂמַאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הַיְמִין, שֶׁנִּקְרָא גּוֹאֵל,
 קָרוֹב וְדָאִי, וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהָרִים אֶת יְמִינוֹ וְלַפְדּוֹת אֶת בְּנָיו. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שם קיח) יְמִין ה' רֹמְמָה יְמִין ה'
 עֲשֵׂה חֵיל.

שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים
 עֲלֵיכֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מִחַל
 לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית נ) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם
 וְאֵת טַפְכֶם. מִשׁוֹם כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
 וְתִגַּן זְכוֹתוֹ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שֶׁלֹא יִתְפַּסֵּו
 בַּחֲטָאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם אוֹתוֹ הַנִּחַשׁ.
 מִשׁוֹם כֶּךָ, 'אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזַ אֵיתֶם',
 וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמְּקוֹם בְּעֵטְרוֹתָיו,
 כְּמוֹ שֶׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם
 וְאָמְרוּ אֲזַ יִשִּׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁנִּשְׁלְמָה הַלְּבָנָה.
 (תהלים ט) 'וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רֵב' - זֶהוּ חֲטָא
 הַשְּׁבָטִים שֶׁהָיָה רֵב.

ב א לְמַנְצָח מְזַמֵּר לְדָוִד: ב יַעֲנֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵי בְּיָוִם צָרָה וְשָׁבָךָ שֵׁם אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: ג יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיַסְעֶדְךָ: ד יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ
 וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סְלֵה: ה יִתֵּן לְךָ כִּלְבֵּבְךָ וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: ו גִּרְנָנָה בִישׁוּעֶתְךָ
 וּבִשְׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: ז עֲתֵה יְדַעְתִּי בִּי
 הוֹשִׁיעַ יְהוָה מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבְרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ: ח אֱלֹהֵי
 בְּרָכָב וְאֱלֹהֵי בְּפוֹסִים וְאֵנְחָנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְפִיר: ט הַחֵה
 בְּרַעֲוֵי וְנִפְלוּ וְאֵנְחָנוּ קַמְנוּ וְנִתְעוֹדְדוּ: י יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
 קְרָאֵנוּ:

שימוש תהלים

טוב לדין

יענך ה' ביום צרה וגו' (כ, ב): [שימוש תהלים לפרק כ]. זה המזמור טוב לדין לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ז' פעמים ומשח פניך וידיך וזרוק בבגדך ותנצל מכל צרה. ושם שלו יה"ו. י' מן "יענך, ה' מן "סלה, ו" מן "קראנו.

זוהר תהלים

זֶה קְדוּשׁ הַגְּדוֹל. וְעַל דָּבָר זֶה הִתְעַטְרוּ
 הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת אַחֲרֵת.
 "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ" (כ,
 א): [תיקוני זוהר תיקון ע' (דף קכח) זוהר
 תורה] אהי"ה הוי"ה אדנ"י כלל ופרט
 וכלל, והם יחוד ברכה קדושה, וסימנך
 "יַעֲנֵנוּ *בְּיוֹם *קְרָאֵנוּ", שֶׁכֵּךְ עוֹלָה
 מִסְפַּר שְׁלוֹשָׁה שְׁמוֹת הָאֱלֹהִים כִּמְסַפֵּר יב"ק.
 כָּל הַסּוֹעֵד סְעוּדַת שְׁבֵת כְּהַלְכָתָה - כָּל
 עֲצָתְךָ מִלֵּא

וְיִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיַסְעֶדְךָ וְכוּ' (כ,
 ג-ד): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קע"ג).]
 שְׁהָרִי רַב הַמְנוּנָא סְבָא אָמַר, (תהלים כ)
 'יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּגוּ'. מִקִּדְשׁ - זֶה
 קְדוּשׁ יְדִים. 'וּמִצִּיּוֹן יַסְעֶדְךָ' - זֶה הַמוֹצֵיא,
 שֶׁהוּא סוֹעֵד לֵב הָאָדָם. 'יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ',
 כָּל - לְרִבּוֹת דָּבָר אַחֵר, זֶה נְטִילַת יְדִים
 אַחֲרֹנָה. 'וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סְלֵה' - זֶה בְּרִפְת
 הַמְזוּן בְּזִמּוֹן. אִם אֵתָה עוֹשֶׂה כֵּן, יִתֵּן לְךָ
 כִּלְבֵּבְךָ וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא. וּבִשְׁבֵת מִקִּדְשׁ,

כא א לַמְּנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל מְאֹד: ג תִּאֲוֹת לְבוֹ נִתְּתָה לוֹ וְאַרְשֵׁת שַׁפְּתָיו בַּל מְנַעַת פִּלְאָה: ד בִּי

שימוש תהלים

לילך לפני שלטון

ישמח מלך וגו' (כא, ב): [שימוש תהלים לפרק כא]. אי בעית למיזל לפני שלטון או רב אמור זה המזמור עם השם שלו על פת עם שמן זית ומשח פניך. ועוד לסער הים, לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ופת וישקוט הים מזעפנו. השם שלו יהי. י' מן "יהוה בעוז, ה' מן "רומה, ר' מן "במיתריך, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור ונורא היוצא מזה המזמור שתשקוט הים מזעפנו כי אתה מושל בגאות הים שאון גליו אתה תשבחם אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

שְׁנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד הֵלֵךְ מֵהֶם הַכֹּל מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן

ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל יְגִיל מְאֹד (כא, ב): [זוהר שמות 9' פקודי (דף

רל"ה.)] פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, (תהלים כא) 'ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל מְאֹד תִּאֲוֹת לְבוֹ וְגו', חִיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ וְגו'. אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֹא אָמַר דָּוִד אֶלָּא עַל תְּשׁוּבָתְךָ שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת עֹז, שְׂכָתוֹב (שם כט) ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגו'. יִשְׂמַח מֶלֶךְ - זֶה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (זו כנסת ישראל) שֶׁנִּקְרָא מֶלֶךְ, שְׂכָתוֹב (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ.

וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל מְאֹד - זו יְשׁוּעַת הַיָּמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי וְתוֹשַׁע לֹא יְמִינוּ. (דבר אחר) מַה יִּגִּיל מְאֹד, 'י יִתְּרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית הַקֶּדֶשׁ, שֶׁהוּא שִׂמְחַת הַכֹּל (שלה), וְהַכֹּל נֶאֱמַר עַל הַמֶּלֶךְ הַזֶּה. חִיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְּתָה לוֹ אֲרֹךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִכָּאן לְמַדְנֵנו שֶׁלְדוּד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ חִיִּים כָּלֵל, פָּרַט לְזֶה שָׁאֵדָם הָרִאשׁוֹן נִתֵּן לוֹ מִשְׁלוֹ.

גְּדוֹלָה כְּבוֹדוֹ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא גְּדוֹל, שְׂכָתוֹב (שם קמו) גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְדַאי

נִקְרָא גְּדוֹל, וְסוּד זֶה - (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. גְּדֹלִים הָיוּ וְדַאי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נִקְרָא גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא גְּדוֹל אֶלָּא בְּזֶה, שְׂכָתוֹב (תהלים מח) גְּדוֹל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. בְּמָה הוּא גְּדוֹל? בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרִכּוֹת לְעַד (תהלים כא). כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרִכּוֹת, מִשׁוֹם שֶׁזֶּהוּ בְּרִכַּת כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרִכּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם מִכָּאן יוֹצְאוֹת, וְזוֹהֵי בְּרִכָּה. וְסוּד זֶה - וְהָיָה בְּרִכָּה. שֶׁהָיָה כָּאן שׁוֹרֹת כָּל הַבְּרִכּוֹת שֶׁלְמַעַלָּה וּמִכָּאן יוֹצְאוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְלָכֵן נִקְרָאת בְּרִכָּה.

תְּחִדְהוּ בְּשִׂמְחָה. כְּתוּב כָּאן תְּחִדְהוּ

תִּקְדְּמֵנוּ בְּרִבּוֹת מִזֵּב תִּשִׁית לְרֵאשִׁי עֲמַרְתָּ פֹז: ה חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו
 אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד: ו גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתְךָ הוֹד וְהִדָּר תִּשְׁוֶה עֲלוֹי: ז בִּי
 תִּשִׁיתָהוּ בְּרִבּוֹת לְעַד תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ: ח בִּי הַמֶּלֶךְ בָּטַח בִּיהוָה
 וּבְחֶסֶד עֲלוֹי בֵּל יְמוֹט: ט תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שְׂנְאֵיךָ:
 י תִּשִׁיתָמוּ בְּתַנּוּר אֵשׁ לְעַת פְּנֵיךָ יְהוָה: יא בָּאפוּ יִבְלַעַם וְתֹאכְלֵם אֵשׁ:
 יב פְּרִימוֹ מֵאֲרֶץ תְּאֵבֵד וְזָרַעַם מִבְּנֵי אָדָם: יג בִּי נָמוּ עֲלֶיךָ רָעָה חֲשַׁבּוּ מִזִּמָּה
 בֵּל יִכְלוּ: יד בִּי תִשִׁיתָמוּ שְׂכָם בְּמִיתְרֶיךָ תִּבְנוּן עַל פְּנֵיהֶם: יו רִנְיָהּ יְהוָה
 בְּעֵנֶיךָ נְשִׁירָה וּנְזַמְרָה גְּבוּרָתְךָ:

— זוהר תהלים —

נִמְצָאוּ בְּאֵלֶה אֶלֶף שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד הַמֶּלֶךְ.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כא) חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ
 נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד.
 חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ - זֶה דוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁהָרִי
 כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֲדָן, הַטִּיל
 בוּ נְשַׁמַּת דוֹד הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכַּל בוּ וּרְאָה
 שְׂאִין לֹו חיים מְשֻׁלוֹ כְּלוֹם וְעוֹמֵד לְפָנָיו
 כָּל הַיּוֹם. כִּיִּן שְׁנִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אָמַר,
 הָרִי וְדָאִי קִיּוּמוֹ. וּמֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיוּ
 שְׁבַעִים שָׁנִים שֶׁהִתְקַיְּמָה דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם.

עוֹד הָאֲבוֹת הַשְּׂאִירוֹ לֹו מִחֵייהֶם כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד. אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לֹו, וְכָךְ יַעֲקֹב
 וַיֹּסֵף. יַצְחָק לֹו הַשְּׂאִיר לֹו כְּלוֹם, מִשׁוּם
 שֶׁדוֹד הַמֶּלֶךְ בָּא מִצְדוֹ.

וְדָאִי אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לֹו חֲמֵשׁ שָׁנִים,
 שְׁהָיָה לֹו לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁמוֹנִים
 שָׁנִים, וְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁבַעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִים,
 חֲסָרִים חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָיָה לֹו לְהִתְקַיֵּם
 בְּעוֹלָם כִּימֵי אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם אֶלָּא
 מֵאָה וָאַרְבָּעִים וּשְׁבַע שָׁנִים. חֲסָרִים
 עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה. נִמְצָא שְׂאֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב

בְּשִׂמְחָה, וְכָתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ,
 מִשׁוּם שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְיֵם
 אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפְרָה וּלְהַחְזִיק בָּהּ
 בְּסוֹד הַיָּמִין, וּלְחַדֵּשׁ אוֹתָהּ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה
 בְּשִׂמְשׁ. כָּתוּב תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ.
 אֶת פְּנֵיךָ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
 כְּנֶגֶד פְּנֵיךָ בְּאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת שֶׁתִּשְׁתַּלֵּם
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, שְׁהָרִי בְּזִמְן שְׁנַחֲרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, הַתְּרוֹקְנָה מִכָּל מָה שֶׁהִתְמַלְּאָה,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה טו) אֲמַלְּלָה יִלְדֵת
 הַשְּׁבַעָה. וְכָתוּב (יחזקאל כו) אֲמַלְּאָה
 הַחֲרָבָה.

הַטַּעַם מִדּוּעַ אָדָם הָרֵאשׁוֹן הַשְּׂאִיר שָׁנִים
 לְדוֹד הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָאֲבוֹת הַק'

חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים
 עוֹלָם וְעַד (כא, ה): [זוהר בראשית פ'
 וישלח (דף קסח)] רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי נֵאמַר
 שֶׁדוֹד הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁלֹא הָיָה, לֹא הָיוּ לֹו
 חיים כָּלֵל, פֶּרֶט לְזֶה שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִתַּן
 לֹו שְׁבַעִים שָׁנָה מְשֻׁלוֹ, וְכָךְ הָיָה קִיּוּמוֹ שֶׁל
 דוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁבַעִים שָׁנָה הָיוּ, וְקִיּוּם שֶׁל
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֶלֶף שָׁנָה חֲסָר שְׁבַעִים.

—=— זוהר תהלים —=—

לְדוֹד חַיִּים כָּלֵל. אֲבָל אֱלֹהִים שֶׁהֵיחָה לָהֶם
אֹר, הָאִירוּ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמֵהֶם הִצְטַרְּךְ
לְהָאִיר וְלִהְיוֹת לוֹ חַיִּים, שֶׁהָרִי מִצַּד הַחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ חַיִּים כָּלֵל, וְעַל זֶה בָּא יִצְחָק
בְּחֻשְׁבוֹן.

וְאִם תֹּאמֶר, לָמָּה יוֹסֵף יוֹתֵר מִכֻּלָּם? אֲלֵא
וְדַאי יוֹסֵף בְּלִבְדוֹ כִּמוֹ כֻּלָּם, מִשּׁוֹם
שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְזֶהוּ שֶׁמֵּאִיר לְלִבְנָהּ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם, וְלִכֵּן זֶה הַשָּׂאִיר לְדוֹד הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם חַיִּים, שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

הַשָּׂאִירוּ לוֹ מִחַיֵּיהֶם שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים.
יוֹסֵף שֶׁהִתְקַיֵּם מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים, הָיָה לוֹ
לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים כִּימֵי
יַעֲקֹב, וְחִסַּר מֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים.
הָרִי שִׁבְעִים שָׁנִים שֶׁהַשָּׂאִירוּ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ
לְהִתְקַיֵּם בָּהֶם, וּבָהֶם הִתְקַיֵּם דָּוִד בְּכָל
אוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהַשָּׂאִירוּ לוֹ הָאָבוֹת.

וְאִם תֹּאמֶר, לָמָּה יִצְחָק לֹא הַשָּׂאִיר לוֹ
כָּלוּם כְּאֵלֶּה? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא חֲשֵׁךְ,
וְדוֹד בָּא מִצַּד הַחֲשֵׁךְ, וּמִי שֶׁהוּא בְּחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ אֹר כָּלֵל וְאֵין לוֹ חַיִּים, וְלִכֵּן לֹא הָיוּ

כב א למנצח על אילת השחר מזמור לדוד: ב אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאנתי: ג אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא

שימוש תהלים

לכל צער

למנצח על אילת השחר... אלי אלי למה עזבתני וגו' (כב, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לעבור הנהר אמור אותו ואל תירא. וגם מפני חיות רעות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלי" ה' מן "עשה" דסוף המזמור. - ועוד אם פגעת בשונאך אמור אותו ולא תירא. ועוד אמור אותו ז"פ ביום וטהר עצמך מכל טומאה וזהו טוב לפתיחת הלב.

זוהר תהלים

זמן הגאולה: באותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם גוי בגוי ועיר בעיר וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדירו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם

אילת הבקר היה לו לומר! אלא על אילת וחזק השחרות של ישראל, כמו שנאמר (שם פח) כגבר אין איל. באותה שעה יזעקו בני ישראל, ויאמרו אלי למה עזבתני, מתוך צרתם, ואחר כך מה כתוב? (תהלים ל) פתחת שקי ותאזרני שמחה.

דוד הפולך אמר שירה על הכוכבים המאירים בבקר

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד' ע"א)] רבי אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך, והקדימו ללכת באור. ראו כוכב אחד שהיה רץ מצד זה, וכוכב אחר מצד זה. אמר רבי אלעזר, עכשו הגיע זמן של כוכבי הבקר לשבח את אדונם, והם רצים מפחד ואימת רבונם לשבח ולזמר לו. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. משום שכלם ביחוד אחד משבחים אותו.

פתח ואמר, (תהלים כב) למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. אילת השחר - שכשמיארים פני המזרח ונפרד חשך הלילה, יש ממנה אחד לצד מזרח, ומושך

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר חדש פ' בראשית (ד' כב.)] עד שהיו הולכים, ראו שהקדיר השחר וחרו האור. אמר רבי חזקיה לרבי יוסי: בא ואראה לך שךף היא גאלתן של ישראל. בזמן שתאיר להם השמש של הגאולה, תבא להם צרה אחר צרה, וקדרות אחר קדרות. עד שהם בה יאיר עליהם אורו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, וכתוב (מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. ובאותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם, גוי בגוי ועיר בעיר, וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדירו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כב) למנצח על אילת השחר. אילת השחר?

דומיה לי: ד ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: ה בך בְּמַחוּ אֲבִיתֵנוּ בְּמַחוּ
וּתְפַלְטֵמוּ: ו אֲלֶיךָ יַעֲקֹב וְנִמְלֵטוּ בְּךָ בְּמַחוּ וְלֹא בּוֹשׁוּ: ז וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ

זוהר תהלים

יומם וְלִילָה וְגו'. מִיֵּלָא בְיוֹם, אָבֵל לְמָה
בְּלִילָה? כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְצוּי אֶל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
שְׁלֵם. כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלִי לִילָה, וְאִינוּ שְׁלֵם
אֲלֵא זֶה עִם זֶה, כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא
עִם הָאָדָם יוֹם וְלִילָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת
לְאָדָם יוֹמָם וְלִילָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שְׂעָקָר הַלִּילָה מִחֲצוֹת וְאֵילֶךְ,
וְאֵף עַל גֵּב שְׂמַחְצִית הָרֵאשׁוֹנָה
בְּכֻלָּל הַלִּילָה הַיָּא, אָבֵל בְּחֲצוֹת הַלִּילָה
נִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֹן עֲדָן
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים, וְאֵז צְרִיךְ לְאָדָם
לְקוֹם וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכֹל
הַצְּדִיקִים שְׂבָגָן עֲדָן, בְּלֵם
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שִׁיר ח)
הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ
הַשְּׂמִיעֵנִי. וְהָרִי פִרְשֵׁהּ, הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים -
זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שְׂמִשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה בְּלִילָה. אֲשֶׁרִי
חִלְקוֹ שֶׁל מִי שְׂמִשְׁתַּפֵּף עִמָּה לְשִׁבַּח אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה.

וּבְשִׁבְחָא הַבְּקָר, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בָּאָה
וּמִשְׁתַּעֲשֵׂעַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּמוֹשִׁיט לָהּ שְׂרָבִיט שֶׁל חֶסֶד, וְלֹא רַק
עֲלֶיהָ לְבַדָּה, אֲלֵא עֲלֶיהָ וְעַל אֵלוֹ
שְׂמִשְׁתַּפִּים עִמָּה, וְהָרִי נֹאמֵר שְׂכַתוֹב
(תהלים מב) יוֹמָם יִצְנֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה וְגו'.

וְעַל זֶה נִקְרָאת אֵילַת הַשַּׁחַר,
וְאֹמֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשַׁעָה שְׂרוּצָה לְהָאִיר
הַבְּקָר, נִחְשֵׁךְ, וְהָאִיר נִהְיֶה קוֹדֵר,

חוֹט אֶחָד שֶׁל חֲשָׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שְׂבָא
וַיּוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבּוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ
וּמְאִיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוֹט מִפְּרִיד אֶת חֲשָׁף
הַלִּילָה. אֵז בָּאָה אֵילַת הַשַּׁחַר, וּבָא אִיר
שָׁחַר בְּקְדֻרוֹת לְהַתְחַבֵּר בְּיוֹם, וּמְאִיר הַיּוֹם.
וְאִיר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאֻב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ
הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרַד
מֵהַיּוֹם אַחַר שְׂכָלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירָה,
שְׂכַתוֹב לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר. וְמָה
אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזוּבְתָנִי. שְׂהָרִי נִפְרַדָּה
אֵילַת הַשַּׁחַר מְאוּר הַיּוֹם. עַד שְׂהָיִו
הוֹלְכִים, הָאִיר הַיּוֹם וְהִגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִתְפַלֵּל תְּפִלָּה וְנִלְךְ. יִשְׁבוּ
וְהַתְּפַלְלוּ, אַחַר כִּךָ קָמוּ וְהִלְכוּ.

כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלִי לִילָה וְאִינוּ שְׁלֵם אֲלֵא
זֶה עִם זֶה כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם
הָאָדָם יוֹם וְלִילָה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב)

(א): [זוהר שמות פ' בשלח דף מ"ו ע"א]

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת
הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. כְּמָה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שְׂמִשְׁתַּדֵּל
בַּתּוֹרָה, אָהוּב הוּא לְמַעֲלָה וְאָהוּב הוּא
לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְשִׁיב לְדַבְּרִיו,
וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב
אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבַתּוֹרָה צְרִיךְ לַעֲסֹק בְּיוֹם וּבְלִילָה,
שְׂכַתוֹב (יהושע א) וְהִגִּיתָ בוֹ
יוֹמָם וְלִילָה. וְכַתּוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא כְרִיתִי

חַרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עַם: ה כָּל רֹאֵי יִלְעָנוּ לִי יַפְטוּרוֹ בְּשִׁפְהוֹ יַנְיְעוּ רֹאשׁוֹ: ט גַּל אֶל יְהוָה וְיִהְיֶה לְפָלְטָהוּ וַיִּצְלָהוּ בִּי חֶפְזִי בּוֹ: י כִּי אֶתָּה גָּחִי מִכַּפְּטִיחִי עַל שָׂרִי אִמּוֹ: יא עֲלִידָה הַשְּׁלֹכְתִי מִרְחֹם מִכַּפְּטִן אִמּוֹ אֵלַי אֶתָּה: יב אֶל תִּרְחַק מִפְּנֵי בִי

זוהר תהלים

(כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כא):] פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר? זֶה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן. וְכִי אֵילַת הַשַּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָּא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצְאוֹ. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי לֹא אָמְרָה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שנקרא אילת אהבים ויעלת חן, והיא באה מאותו מקום שנקרא שחר, כמו שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, ודוד המלך אמר את זה על כנסת ישראל), מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שִׁיּוֹרֵד הַלֵּילָה, פְּתַחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוֹכְבִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשָׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹכְבִים לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם וְלִמְטוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוֹקָן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים, שֶׁהָרִי הַתַּחֲזִקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהָרִי פְּרֻשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֲלָקְם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת בְּמִקְוֹם אַחַר שֶׁלֹּא צָרִיד. כְּשֶׁנֶּחְלַק הַלֵּילָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרְזוֹ, וְנִפְתָּחִים הַפְּתַחִים. אֲזַי רוּחַ אַחַת שֶׁל צֶפּוֹן מִתְּעוֹרֶרֶת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד,

וְקִדְרוֹת נִמְצְאוּ. אֲזַי מִתְּחַבֵּרֶת אֲשֶׁה בְּכַעֲלָהּ, שֶׁשְׁנִינוּ, אֲשֶׁה מִסְפֵּרֶת עִם בַּעֲלָהּ לְדַבֵּר עִמּוֹ וּנְכַנְסֶת לְהִיכְלוֹ.

אחר כֶּף כְּשֶׁרוּצָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהִכְנֵס, מֵאִיר וּבֹא הַלֵּילָה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ. אֲזַי כָּל הַשְּׁעָרִים סְתוּמִים, וְחִמּוּרִים נוֹעְרִים, וְכֹלְבִים נוֹבְחִים. כְּשֶׁנֶּחְצָה הַלֵּילָה מִתְּחִיל הַמֶּלֶךְ [לקרא] לְקוֹם וְהַגְבִּירָה לְזִמְרָה, וּבֹא הַמֶּלֶךְ וּמְקִישׁ עַל שַׁעַר הַהִיכָל, וְאוֹמֵר פְּתַחִי לִי אַחֲוֹתִי רַעֲיָתִי וְגו'. וְאֲזַי מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים.

אשרי חֲלָקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁמִּתְּעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְלִכְּנֵן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הִיכָל הַגְּבִירָה, כָּלֶם צְרִיכִים לְקוֹם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְשַׁבַּח אֵת הַמֶּלֶךְ, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו. וְהַשְּׁבַח שֶׁעוֹלָה מִהָעוֹלָם הַזֶּה, זֶה שֶׁהוּא רְחוּק, [יותר] זֶה נִחַת רוּחַ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהַכֹּל.

כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּק הַלֵּילָה וּבֹא הַבֶּקֶר (ומחשיר) וְהַתְּקַדֵּר, אֲזַי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה בְּסוֹד בְּחֻדוֹהָ, וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְלִכְּלֵ בְּנֵי הִיכָלָהּ. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהוּא בְּמַנְיָן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְּעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן - חֲצוֹת לַיְלָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, נִקְרָא חִבְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר דָּוִד

צָרָה קְרוּבָה בִּי אֵין עֲזוּר: יג סְבִיבֵי פְרִים רַבִּים אֲבִירֵי כֶּשֶׁן בְּתֵרוּנֵי: יד פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׂאֵנִי: טו כַּמּוֹם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עֲצָמוֹתַי הִיָּה לִבִּי בְדוֹנָג נֶמֶס בְּתוֹךְ מַעֵי: טז יָבֵשׁ בְּחֶרֶשׁ כַּחֵי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוֹחַי וְלַעֲפָר מוֹת תִּשְׁפְּתֵנִי: יז בִּי סְבִיבֵי כָּלִים עֲדַת מְרַעִים הַקִּיפוּנִי כְּאֵרֵי יְדֵי וְרַגְלֵי: יח אֲסַפֵּר

—== זוהר תהלים ==—

שהוא מהיכל המלך, ולכן לא דנים עליו דין. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה, וכל שכן בזמן שהמלך תאב לדברי תורה.

בא וראה סוד הדבר, אין עומדת כנסת ישראל לפני המלך אלא בתורה, וכל זמן שישאל בארץ התעסקו בתורה, כנסת ישראל היתה שרויה עמהם. כשהתבטלו מדברי תורה, לא יכלה לעמד עמהם שעה אחת. משום כך, בשעה שכנסת ישראל מתעוררת למלך בתורה, מתחזק כחה, והמלך הקדוש שמח לקבל אותה. וכל זמן שכנסת ישראל באה לפני המלך ואין התורה נמצאת עמה, כביכול תשש כחה. אוי לאותם שמחלישים את הכח שלמעלה. משום כך אשרי אותם שעוסקים בתורה, וכל שכן באותה שעה שצריך להשתתף עם כנסת ישראל. אזי הקדוש ברוך הוא קורא עליו, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

הצדיק עולה למעלה מדרגא לדרגא

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כ"ה)]
ואמר רבי שמעון, הרי שנינו, יש מי שזוכה בנשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררות הרוח, ויש מי שאינו זוכה

ומנגן מאליו, ומשבחת את המלך, והקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן עדן.

אשרי חלקו של מי שמתעורר באותו זמן ועוסק בתורה, וכל מי שעומד באותו זמן ועוסק בתורה, נקרא חברו של הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ולא עוד, אלא שאלו נקראים אחים ורעים שלו, שכתוב (תהלים קפב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים חברים של המלאכים העליונים והמחנות העליונים. שכתוב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך. כשבא היום, הכרוז עומד ומכריז, ופתחים של צד דרום נפתחים, ומתעוררים כוכבים ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים, והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי כנסת ישראל נוטלת את אותם דברים ועולה, וכל אותם חברים אחוזים בכנפיה, ודבריהם באים ושורים בחיק המלך. אז מצוה המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספר כתובים כל אותם בני היכלו, וחוט של חסד נמשך עליהם, שמאותו חוט מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו פותחים עליונים ותחתונים. הוא נכנס לכל שערי המלך, ואין מי שימחה בידו. ואפלו בזמן שבעלי הדין עומדים לדון את העולם, אין דנים עליו דין, משום שהרי נרשם ברשם של המלך, שנודע